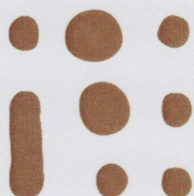

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (ARÚ Praha)

Letenská 4, 118 01 Praha 1

IČO: 67985912

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR PRAHA

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti a hospodaření za rok 2020

Zpracována: 10. května 2021

Zpracovali: Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

Naděžda Pulcová (ekonomická část)

Ředitel ARÚ Praha: Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Radou ARÚ schválena dne: 10. 6. 2021

Předseda Rady ARÚ: doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

Dozorčí radou projednána dne: 7. 6. 2021

Předseda Dozorčí rady ARÚ: PhDr. Pavel Baran, CSc.

Obsah

I. Orgány a struktura ARÚ Praha	3
I.1. Složení orgánů pracoviště	3
I.2. Změny ve složení orgánů	4
I.3. Informace o činnosti orgánů	4
I.4. Informace o změnách zřizovací listiny	6
I.5. Organizační a personální struktura ARÚ Praha	6
II. Hodnocení hlavní činnosti	9
II.1. Obecné vymezení činnosti ARÚ Praha	9
II.2. Grantové projekty	10
II.3. Hlavní výsledky a výstupy činnosti v r. 2020	13
II.4. Publikační činnost ARÚ Praha	18
II.5. Zvané přednášky ARÚ	18
II.6. Vědecká ocenění	19
II.7. Členství v odborných komisích a redakčních radách	19
II.8. Zpracování a šíření vědeckých informací	24
II.9. Památková péče a záchranné archeologické výzkumy	26
II.10. Pedagogická činnost	35
II.11. Organizace konferencí a účast na nich	37
II.12. Mezinárodní projekty a spolupráce	38
II.13. Popularizační činnost	42
III. Hodnocení další a jiné činnosti	47
IV. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření	47
V. Finanční informace	47
VI. Předpokládaný vývoj činnosti ARÚ Praha	47
VII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	48
VIII. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	48
Přílohy	49
1. Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2020	
2. Účetní závěrka za rok 2020	

I. Orgány a struktura ARÚ Praha

I.1. Složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště

Ředitelem ARÚ Praha je Mgr. Jan Mařík, Ph.D., který byl jmenován 1. 6. 2017 na pětileté funkční období do 31. května 2022.

Rada ARÚ Praha

Rada ARÚ Praha byla zvolena dne 14. 12. 2016, a to v následujícím složení:

Interní členové:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. (předseda)
doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D. (místopředseda)
Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D.
PhDr. Helena Březinová, Ph.D.
Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

Externí členové:

doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D. (JČM Č. Budějovice, JU Č. Budějovice)
doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D. (FF Univerzity Palackého Olomouc)
doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D. (UKAR FF UK Praha)

Tajemnice:

Mgr. Kristina Jarošová

Dozorčí rada ARÚ Praha

Členové DR:

PhDr. Pavel Baran, CSc. (člen AR AV ČR, FLÚ AV ČR, předseda)
Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ Praha, místopředseda)
doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (ARÚB)
PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)
PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

I.2. Změny ve složení orgánů

V r. 2020 nedošlo k žádným změnám ve složení volených orgánů.

I.3. Informace o činnosti orgánů

Z důvodů pandemie koronaviru COVID-19, probíhala většina jednání orgánů ARÚ Praha v průběhu r. 2020 distanční formou online.

Ředitel řídil pracoviště osobně a/nebo prostřednictvím svých zástupců a vedoucích oddělení, sdružených do Kolegia ředitele. **Kolegium ředitele** se v r. 2020 sešlo osmkrát (51. - 58. zasedání: 5. 2.; 25. 3.; 15. 4.; 29. 4.; 13. 5.; 10. 6.; 30. 9.; 16. 12.).

Na zasedáních Kolegia byli vedoucí oddělení a vedoucí týmů informováni např. o projektu OP VVV a PPLZ, o aktuálních směrnicích ohledně nálezových zpráv a digitálního repositáře, o možnosti pořádání stáží pro středoškolské studenty v programu Otevřená věda, o předkládání připomínek k památkovému a stavebnímu zákonu, dále o ekonomických a provozních záležitostech (např. jak psát žádost o dotaci od AV ČR, o kontrole z AV ČR, o zveřejňování v Registru smluv, o implementaci nového EIS firmy Magion), o plánovaných atestacích vědeckých pracovníků, o plánované návštěvě paní předsedkyně AV ČR, o probíhajících opatřeních v souvislosti s COVID-19 a souvisejících problémech s řešením vědeckých projektů, o výběrovém řízení na IT zakázky, o nově plánovaných projektech GA ČR, o personálních změnách v THS, o plánovaných a probíhajících opravách budov a kanceláří, o desinfekčních opatřeních a plánovaném uzavření knihovny a archivu v rámci pandemie COVID-19, o společném projektu s ARUB nazvaném Léto s archeologií, o nových webových stránkách ARÚ, o přípravě voleb do Akademické rady AV ČR a podpoře některých kandidátů, o plánovaném Shromáždění vědeckých pracovníků, o obecném výhledu v rozpočtu ARÚ, o problémech implementace EIS od firmy Magion, nebo o navýšení cen pracovníků ARÚ v rámci ZAV.

Důležitými body každého zasedání byly v r. 2020 informace o přípravách na mezinárodní hodnocení ARÚ Praha 2015-2019. Termín hodnocení byl nakonec z důvodů probíhající pandemie přesunut do online prostředí až na jaro 2021.

Rada ARÚ Praha zasedala v r. 2020 třikrát, a to na svém 39. (23. 3. 2020), 40. (17. 6. 2020), a 41. (2. 12. 2020) zasedání. Na svých zasedáních Rada projednala např. následující otázky (příp. schválila jejich projednání per rollam):

- návrhy projektů v rámci OP VVV mobilita „Internacionalizace studia kulturní výměny, kontaktů a identity pravěkých a historických populací“ a Regionální spolupráce AV ČR a krajů „Hradisko u Kroměříže - pevnost doby bronzové“;
- byl zamítnut projekt v Arménii „HAYASTAN“ 2020-2021;
- schvalování návrhů projektů, podávaných pracovníky ARÚ Praha (výběrově GA ČR, Akademická prémie, National Geographic, atd.);
- rozpočet ARÚ Praha na r. 2020;
- stavební úpravy v budovách ARÚ (např. kotelna);
- informace o mezinárodním hodnocení ARÚ za období 2015 – 2019;
- domluvení členů Mezinárodního poradního sboru (MPS), který bude v rámci ARÚ působit;
- informace o výběrovém řízení EIS od firmy Magion;
- memoranda o spolupráci s Ministerstvem kultury a GWZO;
- výroční zprávu ARÚ Praha za r. 2019;
- informace o účetní závěrce za r. 2019 (a její schválení) a o rozpočtu na r. 2020 (a jeho schválení);

- hlasování o přistoupení ČR do probíhající COST EuroWeb a zařazení dvou zástupců z ČR do Action Management Committee;
- návrh záměru v rámci Strategie AV21 v programu **Odolná společnost pro 21. století**;
- návrh záměru v rámci Strategie AV21 v programu **Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací**;
- návrh záměru v rámci Strategie AV21 v programu **Město jako laboratoř změny, Stavby, kulturní dědictví a prostředí pro bezpečný a hodnotný život**;
- návrh záměru v rámci Strategie AV21 v programu **Paměť v digitálním věku**;
- znění smlouvy o **Archeologickém informačním systému České republiky** mezi ARÚ a ARÚB;
- předběžná zpráva o činnosti ústavu v roce 2020;
- o výsledcích ročního hodnocení výzkumných pracovníků ARÚ;
- o projednání pokračování dvou výzkumných infrastruktur – AIS 2023-2029 a E-RIHS.CZ, oba za MŠMT;
- o proběhlém Shromáždění vědeckých pracovníků s vyjádřením podpory kandidátce na předsedkyni AV ČR a s podporou některých členů Akademické a Vědecké rady AV ČR.

Dozorčí rada ARÚ Praha (DR) se v roce 2020 sešla na dvou zasedáních, a to 23. 3. (27. zasedání) a 9. 6. (28. zasedání). Obou jednání se zúčastnili všichni členové DR. k relevantním bodům jednání byl vždy přizván ředitel pracoviště, případně jím pověřený zástupce. Druhého zasedání se zúčastnili Ivo Smrž (tajemník komise pro organizaci KAV). DR projednala:

- projednala návrh rozpočtu na rok 2020;
- projednala navrhovaný režim pronájmu plakátovacích ploch (3 panely nadále pronajímá ARÚ komerčně, 1 panel vyhrazen pro SSČ AV ČR – smlouva o využití ve finální podobě), přičemž jej vyhodnotila jako přiměřený stávající situaci. Ředitel bude DR průběžně informovat o průběhu;
- udělila předchozí souhlas se zadáním veřejné zakázky na dodávku ekonomického informačního systému;
- určila auditora k ověření účetní závěrky za rok 2019;
- vyjádřila souhlas se záměrem odprodeje bývalé depozitární budovy v Kvílicích příslušné obci, a to za úřední odhad;
- ředitel ústavu informoval členy DR o opatřeních souvisejících se stávající pandemickou situací COVID-19;
- vzhledem k probíhající pandemii DR doporučila řediteli včasnou komunikaci s Ekonomickou radou AV ČR o možnostech případných přesunů finančních prostředků;
- projednala Výroční zprávu o činnosti a hospodaření ARÚP za rok 2019, včetně účetní závěrky, a seznámila se s výrokem auditora;
- schválila zprávu o své činnosti za rok 2019;
- ohodnotila manažerské schopnosti ředitele v r. 2019;
- určila auditora k ověření účetních závěrek ARÚP za rok 2020, a to stávající firmu ACONTIP, s. r. o.;
- vyslovila souhlas s dodatky dvou smluv o nájmu nebytových prostor.

Během roku byli předseda i členové DR průběžně v kontaktu s tajemníkem DR a ředitelem pracoviště; podle potřeby spolu konzultovali úkony, procedury a materiály spadající do kompetence DR.

Shromáždění vědeckých pracovníků (SVP) se v roce 2020 sešlo jednou (distanční formou), a to 13. 10. 2020. v programu Shromáždění byla vyslovena podpora kandidátce na předsedkyni AV ČR, dále byl nominován kandidát na členství ve Vědecké radě AV ČR.

I.4. Informace o změnách zřizovací listiny

Zřizovací listina ARÚ Praha byla vydána Akademií věd ČR 28. června 2006 s platností od 1. ledna 2007. Od vydání zřizovací listiny se její znění nezměnilo. Zřizovací listina je zveřejněna v Rejstříku veřejných výzkumných institucí na <http://rvvi.msmt.cz/>.

I.5. Organizační a personální struktura ARÚ Praha

Organizační struktura

Zástupci ředitele ARÚ Praha jsou:

- doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D., zástupce ředitele pro vědu;
- Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D., zástupce ředitele pro vnější vztahy.

Asistentka ředitele: Mgr. Kristina Jarošová

ARÚ Praha je strukturován do pěti vědeckých oddělení, celků s funkcí odbornou (koordinace výzkumu), pedagogickou (školení doktorandů, vysokoškolské působení pracovníků), organizační (provoz oddělení, evidence výzkumů a nálezů). Těmito odděleními jsou:

Oddělení archeologie pravěku OAP (vč. základny v Kutné Hoře; vedoucí doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.)

Oddělení archeologie pravěku se jako celek detailně zaměřuje na takovou etapu minulosti, jejíž poznání je zcela závislé na získání a správné interpretaci archeologických pramenů, protože písemné prameny buď vůbec nejsou k dispozici (prehistorie), anebo jen ve velmi omezené míře (protohistorie). Struktura oddělení je nastavena tak, že s výjimkou paleolitu a mezolitu je pro každou základní chronologickou etapu prehistorie (neolit, eneolit, doba bronzová, atd.) k dispozici minimálně jeden specialista.

Součástí oddělení archeologie pravěku je také detašované pracoviště v Kutné Hoře vzešlé z bývalé archeologické terénní expedice na neolitickém sídlišti Bylany, nacházejícím se poblíž. Detašované pracoviště v Kutné Hoře je zodpovědné za provádění archeologické památkové péče v regionu Kutná Hora a Kolín. Kromě standardní tímto směrem orientované činnosti jsou zde testovány nové metodické a metodologické postupy terénního výzkumu.

Oddělení archeologie středověku OAS (vč. základny na Pražském hradě, na Vyšehradě a v Žatci; vedoucí Mgr. Jana Maříková Kubková, Ph.D.)

Hlavní výzkumné úkoly oddělení archeologie středověku jsou z časového hlediska soustředěné do období raného a vrcholného středověku a období postmedieválního, tedy historických období s největším impaktem na tvorbu národní i lokální kulturní identity. Stejně jako v ostatních obdobích zkoumaných archeologickými metodami, hlavními prameny jsou pozůstatky sídelních struktur a doklady pohřební a hmotné kultury. Volba aktuálně řešených témat vychází z nálezového fondu ARÚ, který spravuje archeologickou dokumentaci několika významných raně středověkých lokalit od počátku jejich výzkumu. Druhým důležitým faktorem pro volbu témat je propojení výsledků archeologického bádání v rámci širšího střeoevropského prostoru.

Oddělení přírodních věd a archeometrie OPA (vč. Laboratoře archeogenetiky a Restaurátorských laboratoří; vedoucí Mgr. Alžběta Frank-Danielisová, Ph.D.)

Hlavním výzkumným tématem oddělení přírodních věd a archeometrie je vztah člověka k přírodním zdrojům, proces jejich získávání, přetváření a kulturně-ekonomické důsledky, které z těchto

procesů vyplývají pro lidskou společnost v různých obdobích, prostředích a ekonomikách (lovecko-sběračských, zemědělských, pasteveckých atd.). v rámci těchto otázek jsou pro nás klíčová období kulturně ekonomických změn, kdy se mění subsistenční strategie (např. lov a sběr v zemědělství, změny v ekonomických strategiích), nebo se etablovávají nové materiály (např. kamenné suroviny, kovy, sklo). Řešené problémy zahrnují strategie obživy, intra- a inter-kulturní kontakty, mobilitu artefaktů i živých jedinců a proměny přírodního prostředí. Nedílnou součástí studia jsou technologické postupy, otázky základní i pokročilé produkce a distribuce živin, surovin, artefaktů, ale i idejí a know-how.

Oddělení informačních zdrojů a archeologie krajiny OIZAK (vč. archivu ARÚ, knihovny a Radiouhlíkové laboratoře; vedoucí Mgr. David Novák, Ph.D.)

Aktivity oddělení informačních zdrojů a archeologie krajiny jsou zaměřeny na témata související s krajinou a jejím využitím jako archeologického pramene. Oddělení se zabývá utvářením a funkcemi krajiny v minulosti, sídelní historií v dlouhém časovém a prostorovém měřítku a rozvojem metod získávání informací o minulé krajině a přírodním prostředí. Aktivity daného oddělení jsou specifické tím, že kromě vědecké práce v užším slova smyslu zahrnují i systematickou archeologickou archivaci a tvorbu základního informačního systému české archeologie v oblasti managementu terénních výzkumů a údajů o jejich výsledcích. Tento systém je jako Archeologický informační systém ČR (AIS ČR) zapsán do Cestovní mapy velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace MŠMT a v současné době začíná být obecně sdílenou infrastrukturou užívanou většinou odborných institucí v ČR, i širokou veřejností.

Oddělení terénní archeologie OTA (vedoucí Mgr. Drahomíra Malyková, Ph.D.)

Oddělení se zabývá terénními archeologickými výzkumy v regionech, které jsou dlouhodobě cílem odborného zájmu ARÚ Praha (zejména Slánsko, Mělnicko, východní okraj Prahy a další). Zaměřuje se zejména na metodiku terénních výzkumů, přípravnou fázi těchto výzkumů, jejíž součástí je např. i detektorová prospekce a povrchový průzkum a tvorbou závěrečných nálezových zpráv. Významnou činností oddělení je také zpracovávání „studií archeologických rizik“ pro stavebníky na kterémkoliv území v rámci celé České republiky.

V rámci ředitelství ARÚ existuje **Referát památkové péče** (vedoucí Mgr. Jan Mařík, Ph.D.) zajišťující agendu spojenou s ohlašováním stavebních akcí. Technické úkoly a ekonomickou agendu zajišťuje oddělení THS (technicko-hospodářská správa; vedoucí Naděžda Pulcová). Od r. 2007 rovněž v ARÚ působí tiskový mluvčí (od 2014 Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.). Podrobnější informace o činnosti oddělení a tiskové zprávy o činnosti ARÚ lze najít na webových stránkách ARÚ Praha (www.arup.cas.cz).

Profesní skladba

K 31. 12. 2020 zaměstnával ARÚ Praha 140 pracovníků, jejichž celkové kapacity činily 116 pracovních úvazků. z tohoto počtu bylo 46 vědeckých pracovníků v kategorii V1-V6 (V1 - 0, V2 - 6, V3 - 6, V4 - 7, V5 - 17, V6 - 10), 64 vysokoškolských pracovníků mimo stupně vědeckých pracovníků a 30 administrativních pracovníků, techniků a dalších. Mezi vědeckými pracovníky a vysokoškolsky vzdělanými pracovníky ve výzkumu byli archeologové, přírodovědci (antropologové, archeozoolog, archeobotanikové, geolog aj.). Pět vysokoškolsky vzdělaných pracovníků pracuje v knihovně a bibliografickém úseku, dva jsou specialisté na výpočetní techniku a dva odborníci na technologii zpracování kovů a restaurátorské práce.

Došlo ke zvýšení celkového objemu pracovních úvazků ze 108 na 116, toto zvýšení počtu zaměstnanců souvisí s řešením účelově financovaných projektů.

Zařazení do kvalifikačních stupňů

V souladu s Kariérním řádem vysokoškolsky vzdělaných pracovníků AV ČR procházejí vědečtí pracovníci ARÚ pravidelnými atestacemi, které sledují jejich zařazení do kvalifikačních stupňů. v roce 2020 bylo atestováno v prvním kole (26. 3. 2020) celkem 11 pracovníků a pracovníc ARÚ a ve druhém kole (16. 11. 2020) celkem 5 pracovníků a pracovníc ARÚ. Jednalo se o pracovníky, jejichž pracovní smlouvy byly uzavřeny na dobu určitou s platností do 1., resp. 2. poloviny roku 2020 nebo byli atestováni na vlastní žádost. V prvním kole Komise doporučila ve čtyřech případech zvýšení kvalifikačního stupně a v sedmi případech ponechání stejného kvalifikačního stupně. Ve druhém kole Komise doporučila ve čtyřech případech zvýšení kvalifikačního stupně a ve dvanácti případech ponechání stejného kvalifikačního stupně.

K zajištění atestací, 26. 3. 2020, byly ředitelem ARÚ Praha jmenovány ad hoc následující členové atestační komise: doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. (předseda komise), prof. PhDr. Martin Gojda, CSc., DSc. (tajemník), prof. Mgr. Viktor Černý, Dr., PhDr. Helena Březinová, Ph.D., Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc., prof. PhDr. Ivan Pavlů, DrSc., doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D., PhDr. Tomáš Klír, Ph.D.

K zajištění atestací, 16. 11. 2020, byly ředitelem ARÚ Praha jmenovány ad hoc následující členové atestační komise: doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D (předseda komise), Mgr. Jana Maříková Kubková, Ph. D. (tajemnice), Mgr. Alžběta Frank Danielisová, Ph.D., PhDr. Martin Kuna, CSc., DSc., doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D., PhDr. Tomáš Klír, Ph.D., PhDr. Ivo Štefan, Ph.D.

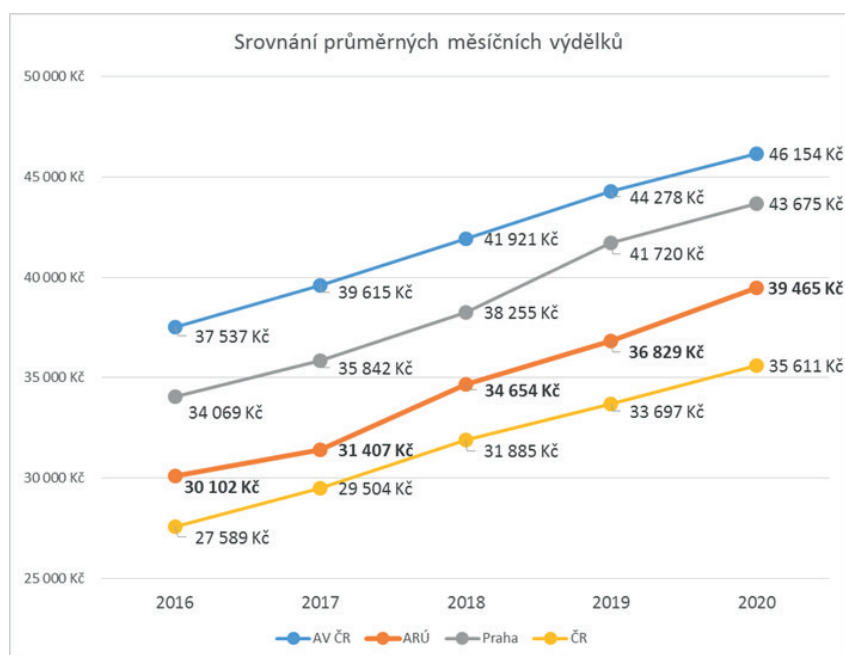
Ke konci roku 2020 byla skladba vysokoškolských a vědeckých pracovníků podle atestačních stupňů následující:

- vysokoškolští pracovníci (mimo stupně atestovaných pracovníků): 64
- odb. pracovník výzkumu a vývoje (stupeň 1): 0
- doktorand (stupeň 2): 6
- postdoktorand (stupeň 3a): 6
- vědecký asistent (stupeň 3b): 7
- vědecký pracovník (stupeň 4): 17
- vedoucí vědecký pracovník (stupeň 5): 10

Vědecké a pedagogické hodnosti (z kategorie V1-V6)

Mezi pracovníky ARÚ bylo ke konci r. 2020 následující rozdělení vědeckých a pedagogických hodností:

- DrSc. (DSc.): 7; CSc., Ph.D., Dr.: 51;
- profesor: 6; docent: 3;
- Mgr. (52), PhDr. (17), RNDr. (2), Ing. (4).

Vývoj průměrných měsíčních příjmů všech pracovníků ARÚ (ARÚ, AV ČR podle VZ, ČR, Praha – podle ČSÚ) 2016 – 2021

II. Hodnocení hlavní činnosti

II.1. Obecné vymezení činnosti ARÚ Praha

ARÚ Praha se zaměřuje na výzkum minulosti člověka ve vztahu k celé řadě kulturních, biologických a environmentálních proměnných. ARÚ zasahuje do všech oblastí studia archeologických pramenů u nás i v zahraničí, a to od fáze terénního výzkumu, přes studium hmotných pozůstatků například v kontextu archeologických kultur, až po zobecňující modely minulých společností.

Tato činnost je prováděna v rámci odborných oddělení, složených z jednotlivců a týmů seskupených k řešení konkrétních projektů. Spektrum činností oddělení a týmů ARÚ vychází z dlouhé tradice, kterou si v dané oblasti základního výzkumu nese a současně odráží i aktuální stav daný společenskou poptávkou a logicky také úspěšností projektových žádostí.

Vedle základního výzkumu směřují aktivity odborných oddělení a týmů ARÚ také do oblasti aplikovaného výzkumu. Jedná se zejména o dlouhodobé zajišťování a rozvíjení oborové infrastruktury, činnosti v oblasti péče o archeologické dědictví a závazky ARÚ vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči. ARÚ rovněž spravuje největší oborovou knihovnu v ČR a zpřístupňuje ji odborníkům, studentům i širší veřejnosti.

Významnou činností ARÚ je také komunikace se širší veřejností na úrovni prezentace výsledků vědecké práce, či poskytování informací spojených s ochranou archeologického dědictví.

ARÚ průběžně naplňuje také svou roli garanta odborné úrovně oboru, která vyplývá ze zákona č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči v platném znění (srov. kap. II.8.) a účastní se přípravy dalších legislativních úprav.

ARÚ Praha byl v roce 2013 (30. 1. 2013) začleněn do seznamu znaleckých ústavů podle zákona o znalcích a tlumočnících č. 444/2011 Sb. v oboru školství a kultura v rozsahu znaleckého

oprávnění pro oblast archeologie. Jedná se zejména o oblasti: archeologického terénního výzkumu, technického, laboratorního, restaurátorského a vědeckého zpracování a interpretace archeologických nálezů; výzkumu archeologické teorie, metod a metodiky; provádění záchranných archeologických výzkumů.

II.2. Grantové projekty

Vědecký výzkum v ARÚ Praha byl v r. 2020 financován především prostřednictvím „institucionální podpory výzkumné organizace (AV ČR) a účelových prostředků věnovaných jednotlivým projektům grantovými agenturami. v r. 2020 bylo v ARÚ řešeno 32 účelově financovaných projektů, podporovaných tuzemskými grantovými agenturami a institucemi: GA ČR (11), TA ČR (3), Akademie věd AV ČR (6), Projekty OP VVV (4), 4 projekty podpořené Ministerstvem kultury (MK) či 4 projekty podpořené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Dalších deset mezinárodních projektů bylo podporováno z evropských či jiných zahraničních zdrojů.

V roce 2020 byl ARÚ a jeho vědečtí pracovníci příjemcem/řešitelem nebo spolupříjemcem/spoluřešitelem těchto 32 tuzemských a 10 zahraničních projektů:

Poskytovatel – Ministerstvo kultury (MK)

Archeologie z nebe / Archaeology from the Air. DG18P020VV058, ÚAPP Brno, ARÚ Praha spoluřešitel - M. Gojda, 2018-2022.

Možnosti radiouhlíkového datování historických malt/ Possibilities of radiocarbon dating of historical mortars. DG20P020VV028, ÚTAM, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Maříková-Kubková, 2020-2022.

Technologie ošetření a identifikace degradačních procesů keramických nálezů z hradčanských paláců – Metody restaurování a konzervování pórovité i slinuté keramiky a porcelánu. DG18P020VV028, MK NAKI II, ARÚ Praha spoluřešitel - G. Blažková, 2018-2022.

Vápenné materiály pro restaurování a konzervování autentických prvků historických staveb / Lime materials for restoration and conservation of authentic elements of historic structures. DG16P02H012, MK, UTAM, ARÚ Praha spoluřešitel - I. Herichová, 2016-2020.

Poskytovatel - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)

Archeologický informační systém – druhá generace (AIS-2). CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/00014 39, M. Kuna, 2017-2021.

Archeologický informační systém České republiky / Archaeological Information System of the Czech Republic. LM2018134, D. Novák, 2020-2022.

Doktorandská škola archeologie: nové metody, technologie a výzkum historického dědictví (DONOTE). CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_018/0002686, ARÚ Praha spoluřešitel - L. Jiráň, 2017-2022.

RAMSES - Výzkum ultra stopových izotopů a jejich využití v sociálních a environmentálních vědách urychlovačovou hmotnostní spektrometrií - Ultra-trace research in social and environmental studies using accelerator mass spectrometry. CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_019/0000 728, UJF AVČR, ARÚ Praha spoluřešitel - D. Dreslerová, 2018-2023.

Poskytovatel - Grantová agentura České Republiky (GA ČR)

Genomické adaptace a molekulární ekologie potravně produkčních systémů/Genomic Adaptations and Molecular Ecology of Food Production Systems. 19-09352S-P505, V. Černý, 2019-2021.

Lifestyle as an unintentional identity in the Neolithic. 19-16304S, P. Květina, 2019-2021.

Mezi avarskou a karolinskou říší. Uzlové body dálkových kontaktů v Čechách 8. - 9. století / Between Avar and Carolingian Empire. Nodal Points of long-distance Contacts of Bohemia in 8th and 9th century. 18-004777S, N. Profantová, 2018-2020.

Mobilita surovin a životní cykly artefaktů: archeometrie kovů a skla doby laténské a časně doby římské / Mobility of materials and life cycles of artefacts: archaeometry of metals and glass of the La Tène and Early Roman period. 18-20096S, A. Danielisová, 2018-2020.

Mramor jako surovina šperků v neolitu střední Evropy/ Marble as a raw material in the Neolithic jewels of Central Europe. 19-04121S, P. Burgert, 2019-2021.

Oděvní doplňky a sociální život ve středověkých městech střední Evropy (Praha – Wrocław); Dress accessories and social life in medieval towns of Central Europe (Prague-Wrocław). 18-26503S, J. Sawicki, 2018-2020.

Počátky Vyšehradu. Archeologie a vznik předního politického centra raného českého státu / The emergence of Vysehrad. Archaeology and the beginnings of prominent political centre of the early Czech state. 18-16362S, L. Varadzin, 2018-2020.

Prehistorické a historické sklo z České republiky. Kontinuita dialogu archeologie a archeometrie – Prehistoric and historical glass in the Czech Republic. The continuity of the dialogue between archaeology and archaeometry. 19-23566S, K. Tomková, 2019-2021.

Sázava - archeologie benediktinského kláštera / Sázava - Archaeology of a Benedictine Monastery. 19-17636S, P. Sommer, 2019-2021.

Textilie z archeologických kontextů na Pražském hradě - památky po českých panovnících, jejich rodinných příslušnících a církevních hodnostářích / Textiles from archaeological contexts at Prague Castle - relics of Czech rulers, their family members and Church dignitaries. 19-00166S, H. Březinová, 2019-2021.

Tkalcovské stavy, záměrné demolice, zápalné oběti...? Nový pohled na rituály v životě sídliště doby bronzové. 18-10747S, JU, ARÚ Praha spoluřešitel - M. Kuna, 2018-2020.

Poskytovatel - Technologická agentura České Republiky (TA ČR)

Archeologické analogy pro verifikaci modelů životnosti kontejneru pro hlubinná úložiště radioaktivního odpadu / Archaeological analogues for verification of lifetime models of canister for radioactive waste deep geological repository. TK01010040, ARÚ Praha spoluřešitel - A. Danielisová, 2018-2022.

Software pro vyhodnocování věku podle pánve v retrospektivní antropologii, archeologii a forenzních vědách. TL03000646, ARÚ Praha spoluřešitel – H. Brzobohatá, E. Zazvonilová, 2020-2022.

Skryto pod povrchem. Archeologické terény Pražského hradu, jejich ochrana a prezentace v moderním světě / Hidden under the surface. Archaeological terrains of Prague Castle, their protection and presentation in the modern world. TL03000603, J. Maříková-Kubková, 2020-2023.

Poskytovatel - Akademie věd České republiky (AV ČR)

Hradisko u Kroměříže - pevnost z doby bronzové / Hradisko near Kroměříž - a fortress from a Bronze Age. R300022001, R. Šumberová, 2020.

Opatów – klíč k jednotě česko-polského prostoru v 1/2 5. tisíciletí p. Kr. / Opatów - the key to the unity of the Czech-Polish space in the 1/2 5th millennium BC. PAN-20-17, P. Burgert, 2020-2022.

Projekt Šakadúd: Alternativní formy kulturní adaptace na středoholocenní vysušování severní Afriky / Shaqadud Project: Alternative forms of cultural adaptation to mid-Holocene desiccation of North Africa. LQ300022002, L. Varadzin, 2020-2024.

The formation of cultural frontiers on the Polish-Czech medieval borderlands example. PAN, J. Sawicki, 2020-2022.

Tvůrci doby bronzové. Akademická prémie / Praemium Academiae, M. Ernée, 2020-2025.

Zpřístupnění archeologického fondu z hradu Košumberka na Chrudimsku, část 4. Kachle, 3. Část / Access to the archaeological collection from the Košumberk castle in the Chrudim region, part 4. Tiles, part 3. R300021521, J. Frolík, 2020.

Zahraníční poskytovatelé a další spolupráce

Biologická antropologie a archeothanologie v centrálním Súdánu / Biological Anthropology and Archaeothanatology in central Sudan (ABASC). CNRS, Université Bordeaux, ARÚ Praha spoluřešitel – L. Varadzin, 2020-2024.

Europe Through Textiles: Network for an integrated and interdisciplinary Humanities. COST, CA19131, Uniwersytet Warszawski, Warsaw, Poland, ARÚ Praha spoluřešitel – H. Březinová, M. Bravermanová, 2020-2024.

Dictionnaire historique de l'Europe centrale / Historický slovník střední Evropy. CNRS, Université Rennes 2 – Maison de la Recherche en Sciences Sociales, ARÚ Praha spoluřešitel - J. Maříková-Kubková, 2018-2020.

Integrating Platforms for the European Research Infrastructure ON Heritage Science (IPERION HS). H2020-EU.1.4.1.2. - Integrating and opening existing national and regional research infrastructures of European interest, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2020-2023.

Luxus, Standard and Poverty in town culture in Central Europe. Case of Prague and Wrocław. NCN (Narodowe Centrum Nauki) Polsko, OPUS 18, University of Wrocław, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Sawicki, 2020-2024.

A Molecular Perspective on Hunter-Gatherer Creativity in the Mesolithic of Bohemia. Insight Development Grants, University of Calgary, Kanada. ARÚ Praha spoluřešitel – K. Kapustka, 2018-2020.

PALEoRIDER - Human health and migration in prehistory (PALEoRIDER). ERC Consolidator Grant (CoG), SH6, ERC-2017-COG, řešitel Wolfgang Haak, ARÚ Praha spoluřešitel - M. Ernée, 2018-2022.

Research and Innovation Action (ARIADNEplus). H2020, Research and Innovation Action, H2020-INFRAIA-2018-1-823914, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (SEADDA). COST, Archaeology Data Service, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

VirtualArch – Visualize to Valorize – For a better utilisation of hidden archaeological heritage in Central Europe (VirtualArch). Interreg Central Europe, CE947, Landesamt für Archäologie Sachsen, ARÚ Praha spoluřešitel - J. Mařík, 2017-2020.

V r. 2020 bylo úspěšně ukončeno devět projektů, v nichž pracovníci ARÚ vystupovali jako hlavní řešitelé. Zároveň bylo v roce 2020 zahájeno šest nových projektů.

Strategie AV 21

V r. 2020 Akademie věd ČR pokračovala v projektu **Strategie AV 21**, jehož podtitul *Špičkový výzkum ve veřejném zájmu* jej charakterizuje jako snahu o nové efektivní propojování výzkumných témat a výzkumných potenciálů v rámci AV ČR i mimo ni (tedy o propojování s dalšími institucemi zabývajícími se špičkovým výzkumem). Strategie se zaměřuje na témata, která jsou chápána jako společensky vysoce aktuální a výsledky jejich výzkumu společensky velmi potřebné.

ARÚ Praha se již v roce 2015 zapojil do řešení výzkumného programu **11. Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací** (za ARÚ Praha P. Sommer). Tento program sleduje proměny historických i současných podob (středo)evropského státu a jeho oscilaci mezi kladnou a zápornou podobou organizace, která společnost jednou tyranizuje (barbarství), jindy přivádí k humanitě a kultuře (civilizace).

ARÚ se účastní také naplňování výzkumného programu **12. Paměť v digitálním věku: Digital Humanities - zpřístupňování, uchovávání a záchrana pramenů v digitálním věku** (za ARÚ D. Novák). Dalším výzkumným programem, do kterého je ARÚ zapojen, je **23. Město jako laboratoř změny; stavby, kulturní dědictví a prostředí pro bezpečný a hodnotný život** (za ARÚ J. Maříková-Kubková).

Více o programu Strategie AV 21:

<http://www.avcr.cz/cs/strategie/vyzkumne-programy/prehled-programu/index.html>

II.3. Hlavní výsledky a výstupy činnosti v r. 2020

Z nejdůležitějších výsledků činnosti ARÚ Praha v r. 2020 lze uvést:

Ernée, Michal - Langová, Michaela - Arppe, L. - Bednář, P. - Berger, D. - Brüggmann, G. - Bíšková, J. - Cvrček, J. - Drtikolová Kaupová, S. - Fairbank, V. - **Frolík, Jan** - Heyd, V. - Horáčková, L. - Kaňáková, L. - Kmošek, J. - **Kočár, Petr** - Kočárová, R. - Křížová, Šárka - Kučera, L. - **Kyselý, René** - Mihaljevič, M. - **Moravcová, Kamila** - Pernicka, E. - **Stránská, Petra** - Sedláček, R. - Šura, J. - Švédová, J. - Vargová, L. - Velemínský, P. - Vymazalová, K. - **Zazvonilová, Eliška**. *Mikulovice. Pohřebiště starší doby bronzové na Jantarové stezce*. [Mikulovice. Early Bronze Age cemetery on the Amber Road.]. Praha: Archeologický ústav Akademie věd České republiky, Praha, v. v. i., 2020. 688 s. Památky archeologické - Supplementum, 21. ISBN 978-80-7581-025-0

Kompletní publikace rozsáhlého mezioborového výzkumu bohaté nekropole starší doby bronzové v Mikulovicích, okr. Pardubice, východní Čechy. Pohřebiště s ca 110 skelety bylo analyzováno širokým spektrem analýz (antropologie, paleopatologie, epigenetika, izotopie Sr, O, C, N, radiokarbonové datování, přírodovědné analýzy kovových, jantarových kostěných a kamenných

artefaktů). Výsledkem je velmi detailní charakteristika starobronzové populace, sídlící a pohřbívací na Jantarové stezce, jedné z klíčových dálkových komunikací počínající doby bronzové.

Danielisová, Alžběta. *Bohemia at the End of the La Tène Period: Objects, Materials, Chronology, and Main Development Trends – A Review.* Památky archeologické CXI, 2020, 113-158.

Cílem příspěvku bylo zhodnotit současné znalosti o pozdně laténské chronologii v Čechách a na Moravě ve fázích LT C2–D2 (150–0 př. n. l.). Důraz byl kladen především na vývoj v posledních fázích laténského osídlení ve střední Evropě (LT D1b – LT D2), tedy zhruba mezi lety 80–30 př. n. l., kdy historické události způsobily odlišný vývoj v Čechách, na Moravě a ve středním Podunají. Záměrem článku nebylo diskutovat historické události, jako Caesarovy vojenské výpravy, nebo předpokládanou účast Bojů v těchto událostech. Cílem příspěvku bylo shrnout, co je a není známo o tomto období z archeologických pramenů a nabídnout ucelený přehled vývoje hmotné kultury ve středním Podunají.

Frolík, Jan - Šneberger, J. - Světlík, I. - Drtikolová Kaupová, S. - Pachnerová Brabcová, K. - Ovšonková, Z. A. *The oldest rulers of early medieval Bohemia and radiocarbon data.* Radiocarbon. Roč. 62, č. 6 (2020), s. 1529-1542. ISSN 0033-8222

Cílem příspěvku byla analýza a interpretace radiouhlíkových dat z kosterních ostatků nejstarších Přemyslovců (prvních 5 generací) a porovnání získaných dat s identifikací ostatků na základě archeologických a historických pramenů. Zjištěné rozdíly byly diskutovány s ohledem na změny datování C14 dané stravou, věkem kostního kolagenu a sezónními variacemi aktivity C14.

Další významné práce:

Celkem bylo v r. 2020 pracovníky ARÚ Praha publikováno 120 původních vědeckých prací, z toho 9 monografií a sborníků. Mezi publikovanými pracemi bylo v r. 2020 i 27 článků v impaktovaných časopisech. k vybraným vědeckým publikacím patřily následující tituly (zvýrazněná jména jsou pracovníci ARÚ Praha):

Monografie

- Bezděk, Aleš - Bernardová, A. - **Burgert, Pavel** - Ditrich, O. - Drvotová, M. - Hlaváč, J. - Horáček, I. - Hošek, J. - Hošková, K. - Juříčková, L. - **Kapustka, Katarína** - Kovačiková, L. - Krásný, F. - Kuželka, V. - Mangel, T. - Novák, J. - Pokorný, P. - Prostředník, J. - Ptáková, M. - Sázellová, Sandra - Šída, Petr - **Vondrovský, Václav**: *Mezolit severních Čech III. Vývoj pravěké krajiny Českého ráje: vegetace, fauna, lidé.* [Mesolithic of Northern Bohemia III. Evolution of prehistoric landscape in Bohemian Paradise: vegetation, fauna, humans.]. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 2020. 600 s. The Dolní Věstonice Studies, 25. ISBN 978-80-7524-036-1
- **Boháčová, Ivana** (ed.) - **Sommer, Petr** (ed.): *Raný český stát 10. století.* [Early Bohemian state of the 10th century.]. Praha: Filosofia, 2020. 320 s. Colloquia mediaevalia Pragensia, 21. ISBN 978-80-7007-627-9
- Burghardt, I. - **Derner, Kryštof** - Hlaváček, Petr - Lobinger, Ch. - Malina, Ondřej: *Leitfaden zu Museen und Archiven in Sachsen und der Tschechischen Republik mit bergbaurelevanten Beständen aus der Zeit der ersten und zweiten Bergbauperiode im Erzgebirge - Průvodce po muzeích a archivech v Sasku a České republice s fondy se vztahem ke krušnohorskému hornictví v první a druhé hornické periodě.* [A guide to museums and archives in Saxony and the Czech Republic with funds related to the Ore Mountains minery in the first and second mining periods.]. Praha: Archeologický ústav AV ČR, 2020. 150 s. ISBN 978-80-7581-027-4

- **Frolík, Jan** - Musil, J.: *Katalog archeologických nálezů z hradu Košumberka. 3. díl: Kamnové kachle, část druhá.* [Catalogue of archaeological finds from the castle of Košumberk. Volume 3: Stove tiles, part two.]. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha: Chrudim: Regionální muzeum v Chrudimi, 2020. 256 s. Sbírky Regionálního muzea v Chrudimi, 8/II. ISBN 978-80-7581-021-2
- Jošková, T. (ed.) - **Langová, Michaela** (ed.) - Jílek, J. (ed.) - Bálková, L. - **Burgert, Pavel - Frolík, Jan** - Hlava, M. - Libánek, T. - Šura, J.: *Mikulovice. Život na hraně.* [Mikulovice. Life on the edge.]. Pardubice: Východočeské muzeum v Pardubicích, 2020. 239 s. ISBN 978-80-87151-52-5
- Stuchlík, S. - Tichý, R. - Geislerová, K. - Goš, V. - Gregerová, M. - Halama, J. - Hložek, M. - Kalábková, P. - Kličová, J. - Kostelníková, Marie - Matejciucová, I. - **Pavlů, Ivan** - Peška, J. - Přichystal, A. - Roblíčková, M. - Stäuble, H. - Stolz, D. - Šrein, V. - Šreinová, B. - Thér, R.: *Mohelnice. Neolitické sídliště s intruzemi.* [Mohelnice. Neolithic settlement with intrusions.]. Brno: Archeologický ústav Akademie věd ČR, Brno, 2020. 268 s. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno, 64. ISBN 978-80-7524-040-8. ISSN 1804-1345
- **Tomková, Kateřina** (ed.) - Košta, J. - **Hošek, Jiří** - **Profantová, Naďa** - **Stránská, Petra** - Drtikolová Kaupová, S. - **Brejcha, Roman** - **Tomanová, Pavla**: *Levý Hradec v zrcadle archeologických výzkumů. Pohřebiště. Díl II.* [Levý Hradec in the mirror of archaeological excavations. Cemeteries. Tomus II.]. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2020. 543 s. ISBN 978-80-7581-026-7
- **Tomková, Kateřina** (ed.) - **Venclová, Natalie** (ed.) - Beutmann, J. - Blažek, J. - **Blažková, Gabriela** - Crkal, J. - Cymbalak, T. - Derner, K. - Drábková, K. - Fröhlich, J. - **Frolík, Jan** - Frýda, F. - Hais, R. - Havrda, J. - Hložek, Josef - Hrdinová, Martina - Káčerík, A. - Kerssenbrock-Krosigk, D. von. - Klápště, J. - Kozáková, R. - **Křivánek, Roman** - Křížová, Šárka - Kumpová, Ivana - Kurzmann, P. - Lavysh, K. - Lissek, P. - Mészáros, O. - Novák, M. - Nový, P. - Podliska, J. - **Profantová, Naďa** - Siemianowska, S. - Součková Daňková, A. - Staššíková-Štukovská, D. - Stephan, H.-G. - Stolyarova, E. - Šefců, R. - Špaček, J. - Tarczay, K. - Valiulina, S. - Vavřík, Daniel - Velímský, T. - Vopálenský, Michal - Zlámalová Cílová, Z.: *Krajinou archeologie, krajinou skla.* [Through the landscape of archaeology, landscape of glass.]. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.: Most: Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., 2020. 344 s. ISBN 978-80-7581-024-3; ISBN 978-80-86531-22-9

Články v impaktovaném periodiku

- **Dreslerová, Dagmar** - Romportl, D. - **Čišecký, Čeněk** - Fröhlich, J. - Michálek, J. - Metlička, M. - Parkman, M. - Pták, M.: At the end of the world? Settlement in the Šumava mountains and foothills in later prehistory. *Praehistorische Zeitschrift*. Roč. 95, č. 2 (2020), s. 535-557. ISSN 0079-4848
- **Dreslerová, Dagmar** - **Kozáková, Radka** - Metlička, M. - Brychová, Veronika - Bobek, Přemysl - **Čišecký, Čeněk** - **Demján, Peter** - Lisá, Lenka - **Pokorná, Adéla** - Michálek, J. - Strouhalová, Barbora - Trubač, J.: Seeking the meaning of a unique mountain site through a multidisciplinary approach. The Late La Tène site at Sklářské Valley, Šumava Mountains, Czech Republic. *Quaternary International*. Roč. 542, 20 March (2020), s. 88-108. ISSN 1040-6182
- Drtikolová Kaupová, S. - Velemínský, P. - Cvrček, J. - Džupa, V. - Kuželka, V. - Laboš, M. - Němečková, A. - **Tomková, Kateřina** - **Zazvonilová, Eliška** - Kacki, S.: Multiple occurrence of premature polyarticular osteoarthritis in an early medieval Bohemian cemetery (Prague, Czech Republic). *International Journal of Paleopathology*. Roč. 30, September (2020), s. 35-46. ISSN 1879-9817
- Flašarová, K. - **Strouhalová, Barbora** - Šefrna, L. - Verrecchia, E. - Lauer, T. - Juříčková, L. - Kolařík, P. - Ložek, V.: Multiproxy evidence of middle and Late Pleistocene environmental changes in the loess-paleosol sequence of Bůhzdař (Czech Republic). *Quaternary International*. Roč. 552, 30 June (2020), s. 4-14. ISSN 1040-6182

- Garcea, E. - D'Ercole, G. - Sterba, J. H. - Dunne, J. - Manning, K. - Gillard, T. - Evershed, R. P. - **Varadzin, Ladislav** - Varadzinová, L.: Technological variability in foragers' pottery productions at the early-mid Holocene site of Sphinx, western part of Jebel Sabaloka, Sudan. *Quaternary International*. Roč. 555, 30 July (2020), s. 110-125. ISSN 1040-6182
- **Hasil, Jan** - **Ottenwelter, Estelle** - **Barčáková, Ludmila**: Dubious Early Medieval Jewels from Matzhausen (Bavaria): New Material and Technological Investigations. *Studies in Conservation*. Roč. 65, č. 6 (2020), s. 333-345. ISSN 0039-3630
- **Hrnčíř, Václav** - Duda, P. - Šaffa, G. - **Kvěтина, Petr** - Zrzavý, J.: Identifying post-marital residence patterns in prehistory: A phylogenetic comparative analysis of dwelling size. *PLoS ONE*. Roč. 15, č. 2 (2020), č. článku e0229363. E-ISSN 1932-6203
- **Hrnčíř, Václav** - **Vondrovský, Václav** - **Kvěтина, Petr**: Post-marital residence patterns in LBK: Comparison of different models. *Journal of Anthropological Archaeology*. Roč. 59, September (2020), č. článku 101190. ISSN 0278-4165
- Kaiser, K. - Hrubý, P. - Tolksdorf, J. F. - Alper, G. - Herbig, Ch. - **Kočár, Petr** - Petr, L. - Schulz, L. - Heinrich, I.: Cut and covered: Subfossil trees in buried soils reflect medieval forest composition and exploitation of the central European uplands. *Geoarchaeology: an international journal*. Roč. 35, č. 1 (2020), s. 42-62. ISSN 0883-6353
- Kloužková, A. - Kohoutková, M. - Kolářová, M. - **Blažková, Gabriela** - Šefců, R. - Dvořáková, P. - Bajeux Kmoníčková, M.: Multi-methodical study of Early Modern Age archaeological glazed ceramics from Prague. *Heritage Science*. Roč. 8, č. 1 (2020), č. článku 82. ISSN 2050-7445
- Kovačiková, L. - **Trojánková, Olga** - Starec, P. - Meduna, P. - **Limburský, Petr**: Livestock as an indicator of socioeconomic changes in Medieval Prague (Czech Republic). *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 12, č. 12 (2020), č. článku 283. ISSN 1866-9557
- Kovačiková, L. - Drtikolová Kaupová, S. - Poláček, Lumír - Velemínský, P. - **Limburský, Petr** - Brůžek, J.: Pig-breeding management in the Early Medieval stronghold at Mikulčice (Eighth-Ninth Centuries, Czech Republic). *Environmental Archaeology*. - (2020), s. 1-15. ISSN 1461-4103
- **Kozáková, Radka** - **Danielisová, Alžběta**: Why did they move to a barren land? Iron Age settlement and the consequences for primary woodlands in the uplands of southern Bohemia, Czech Republic. *Vegetation History and Archaeobotany*. Roč. 29, č. 4 (2020), s. 493-507. ISSN 0939-6314
- **Křivánek, Roman**: The contribution of new geophysical measurements at the previously excavated neolithic rondel area near Bylany, central Bohemia. *Archaeological Prospection*. Roč. 27, č. 1 (2020), s. 39-52. ISSN 1075-2196
- Křížová, Šárka - **Venclová, Natalie** - Vaculovič, T. - Dillingerová, V.: Multi-analytical approach and microstructural characterisation of glasses from the Celtic oppidum of Třísov, Czech Republic, second to first centuries BC. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 12, č. 1 (2020), č. článku 17. ISSN 1866-9557
- **Kyselý, René** - **Limburský, Petr** - **Šumberová, Radka** - **Langová, Michaela** - **Ernée, Michal**: Scapulae and phalanges as grave goods: a mystery from the Early Bronze Age. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 12, č. 3 (2020), č. článku 72. ISSN 1866-9557
- Lisá, Lenka - **Kočár, Petr** - Bajer, Aleš - Kočárová, R. - Syrová, Z. - Syrový, J. - Porubčanová, M. - Lisý, Pavel - Peška, M. - Ježková, M.: The floor: a voice of human lifeways — a geo-ethnographical study of historical and recent floors at Dolní Němčí Mill, Czech Republic. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 12, č. 6 (2020), č. článku 115. ISSN 1866-9557
- **Nováčková, Jana** - **Čížková, Martina** - Mokhtar, M. G. - Duda, P. - Stenzl, V. - **Tříška, Petr** - **Hofmanová, Zuzana** - **Černý, Viktor**: Subsistence strategy was the main factor driving population differentiation in the bidirectional corridor of the African Sahel. *American Journal of Physical Anthropology*. Roč. 171, č. 3 (2020), s. 496-508. ISSN 0002-9483

- **Ottenwelter, Estelle - Barčáková, Ludmila** - Josse, C. - Robbiola, L. - Krupičková, Šárka - **Frolík, Jan** - Poláček, Lumír: Technological characterisation of early Medieval gilded copper hollow pendants (gombiky), from Mikulčice (Moravia) and Prague Castle (Bohemia). *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 12, č. 7 (2020), č. článku 145. ISSN 1866-9557
- **Priehodová, Edita** - Austerlitz, F. - **Čížková, Martina - Nováčková, Jana** - Ricaut, F. - X. - **Hofmanová, Zuzana** - Schlebusch, C. M. - **Černý, Viktor**: Sahelian pastoralism from the perspective of variants associated with lactase persistence. *American Journal of Physical Anthropology*. Roč. 173, č. 3 (2020), s. 423-436. ISSN 0002-9483
- Rybníček, Michal - **Kočár, Petr** - Muigg, B. - Peška, J. - Sedláček, R. - Tegel, W. - Kolář, Tomáš: World's oldest dendrochronologically dated archaeological wood construction. *Journal of Archaeological Science*. Roč. 115, MAR 2020 (2020), č. článku 105082. ISSN 0305-4403
- **Strouhalová, Barbora** - Gebhardt, A. - Ertlen, D. - Šefrna, L. - Flašarová, K. - Kolařík, P. - Schwartz, D.: From Chernozem to Luvisol or from Luvisol to Chernozem? A discussion about the relationships and limits of the two types of soils. A case study of the soil catena of Hrušov, Czechia. *Geografie*. Roč. 125, č. 4 (2020), s. 473-500. ISSN 1212-0014
- Tolksdorf, J. F. - Schröder, F. - Petr, L. - Herbig, Ch. - Kaiser, K. - **Kočár, Petr** - Fülling, A. - Heinrich, S. - Hönig, H. - Hemker, Ch.: Evidence for Bronze Age and Medieval tin placer mining in the Erzgebirge mountains, Saxony (Germany). *Geoarchaeology: an international journal*. Roč. 35, č. 2 (2020), s. 198-216. ISSN 0883-6353
- Tolksdorf, J. F. - Kaiser, K. - Petr, L. - Herbig, Ch. - **Kočár, Petr** - Heinrich, S. - Wilke, F. - Theuerkauf, M. - Fülling, A. - Schubert, M. - Schröder, F. - **Křivánek, Roman** - Schulz, L. - Bonhage, A. - Hemker, Ch.: Past human impact in a mountain forest: geoarchaeology of a medieval glass production and charcoal hearth site in the Erzgebirge, Germany. *Regional Environmental Change*. Roč. 20, č. 3 (2020), č. článku 71. ISSN 1436-3798
- **Zazvonilová, Eliška** - Velemínský, P. - Brůžek, J.: The impact of using new and conventional methods for the age-at-death estimation in a Czech medieval population (Mikulčice, 9th–10th century): the relationship between age-at-death and linear enamel hypoplasia. *Anthropologischer Anzeiger*. Roč. 77, č. 3 (2020), s. 259-268. ISSN 0003-5548

Velké kolaborace

- Filipović, D. - Meadows, J. - Dal Corso, M. - Kirleis, W. - Alsleben, A. - Akeret, Ö. - Bittmann, F. - Bosí, G. - Ciută, B. - **Dreslerová, Dagmar** - Effenberger, H. - Gyulai, F. - Heiss, A. G. - Hellmund, M. - Jahns, S. - Jakobitsch, T. - Kapcia, M. - Kloöß, S. - Kohler Schneider, M. - Kroll, H. - Makarowicz, P. - Marinova, E. - Märkle, T. - Medović, A. - Mercuri, A. M. - Mueller Bieniek, A. - Nisbet, R. - Pashkevich, G. - Perego, R. - Pokorný, P. - Pospieszny, Ł. - Przybyła, M. - Reed, K. - Rennwanz, J. - Stika, H. - P. - Stobbe, A. - Tolar, T. - Wasylikowa, K. - Wiethold, J. - Zerl, T.: New AMS 14C dates track the arrival and spread of broomcorn millet cultivation and agricultural change in prehistoric Europe. *Scientific Reports*. Roč. 10, č. 1 (2020), č. článku 13698. ISSN 2045-2322

Celkové výsledky dle ASEP jsou za rok 2020 následující:

- Abstrakt (A): 12
- Monografie (B): 9
- Konferenční příspěvek (mezinárodní konf.) (C): 10
- Článek v odborném periodiku (J): 103
- Kapitola v monografii (M): 37
- Článek v novinách (N): 1
- Recenze (R): 9
- Uspořádání akce (U): 6

II.4. Publikační činnost ARÚ Praha

ARÚ je největším vydavatelem odborné archeologické literatury v ČR.

V r. 2020 zde byly vydány (samostatně nebo ve spolupráci s dalšími nakladatelstvími) následující publikace:

Časopisy vydané ARÚ:

Archeologické rozhledy, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). Číslo 1-4. ISSN 0323-1267. <https://www.arup.cas.cz/publikace/archeologicke-rozhledy/>

Památky archeologické, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). 1 sv. ročně. ISSN 0031-0506. <https://www.arup.cas.cz/publikace/pamatky-archeologicke/>

Monografie vydané ARÚ:

- **Tomková, Kateřina** (ed.) - **Venclová, Natalie** (ed.) - Beutmann, J. - Blažek, J. - Blažková, Gabriela - Crkal, J. - Cymbalak, T. - Derner, K. - Drábková, K. - Fröhlich, J. - **Frolík, Jan** - Frýda, F. - Hais, R. - Havrda, J. - Hložek, Josef - Hrdinová, Martina - Káčerik, A. - Kerssenbrock-Krosigk, D. von. - Klápště, J. - Kozáková, R. - **Křivánek, Roman** - Křížová, Šárka - Kumpová, Ivana - Kurzmann, P. - Lavysh, K. - Lissek, P. - Mészáros, O. - Novák, M. - Nový, P. - Podliska, J. - **Profantová, Naďa** - Siemianowska, S. - Součková Daňková, A. - Staššíková-Štukovská, D. - Stephan, H.-G. - Stolyarova, E. - Šefců, R. - Špaček, J. - Tarczay, K. - Valiulina, S. - Vavřík, Daniel - Velímský, T. - Vopálenský, Michal - Zlámalová Cílová, Z.: *Krajinou archeologie, krajinou skla*. [Through the landscape of archaeology, landscape of glass.]. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.: Most: Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., 2020. 344 s. ISBN 978-80-7581-024-3; ISBN 978-80-86531-22-9
- **Tomková, Kateřina** (ed.) – Košta, J. – **Hošek, Jiří** – **Profantová, Naďa** – **Stránská, Petra** – Drtikolová Kaupová, S. – Brejcha, R. – **Tomanová, Pavla**: *Levý Hradec v zrcadle archeologických výzkumů. Pohřebiště, díl. 2*. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2020. 543 s. ISBN 978-80-7581-026-7
- **Ernée, Michal** - **Langová, Michaela** - Arppe, L. - Bednář, P. - Berger, D. - Brüggmann, G. - Bíšková, J. - Cvrček, J. - Drtikolová Kaupová, S. - Fairbank, V. - **Frolík, Jan** - Heyd, V. - Horáčková, L. - Kaňáková, L. - Kmošek, J. - **Kočár, Petr** - Kočárová, R. - Křížová, Šárka - Kučera, L. - **Kyselý, René** - Mihaljevič, M. - **Moravcová, Kamila** - Pernicka, E. - **Stránská, Petra** - Sedláček, R. - Šura, J. - Švédová, J. - Vargová, L. - Velemínský, P. - Vymazalová, K. - **Zazvonilová, Eliška**. *Mikulovice. Pohřebiště starší doby bronzové na Jantarové stezce*. [Mikulovice. Early Bronze Age cemetery on the Amber Road.]. Praha: Archeologický ústav Akademie věd České republiky, Praha, v. v. i., 2020. 688 s. Památky archeologické - Supplementum, 21. ISBN 978-80-7581-025-0

II.5. Zvané přednášky ARÚ

V r. 2020 pokračovaly pravidelné přednášky a semináře v ARÚ, pořádané s cílem podporovat kontakty s jinými výzkumnými pracovišti a odbornou diskusí. Tento rok byl bohužel poznamenán pandemií COVID-19, takže badatelská knihovna byla část roku pro veřejnost uzavřena. Přesto se podařilo zorganizovat několik přednášek:

- **Alain Froment**, Musée de l'Homme, Paris, France: The origins of diseases, from Neanderthal to modern times: an introduction to Darwinian medicine (29. 7. 2020)

- **Jana Nováčková**, Archeologický ústav AV ČR, Praha: Využití genetických analýz při studiu archeologických kosterních nálezů (13. 2. 2020)
- **Roderick B. Salisbury**, Department of Prehistoric and Historical Archaeology, University of Vienna, Austria: Behavioral Geoarchaeology of Landscapes: sediment archives in western Sicily and eastern Hungary (26. 2. 2020)

II.6. Vědecká ocenění

Pracovníci ARÚ Praha dosáhli v r. 2020 těchto ocenění:

Oceněná: **Jana Maříková Kubková**

Cena: Magnesia litera - nominace

Oceněná činnost: Publikace Katedrála viditelná a neviditelná, Nakladatelský počin

Ocenění udělil: Magnesia litera

Oceněná: **Jana Maříková Kubková**

Cena: Ceny Nakladatelství Academia, 12. ročník

Oceněná činnost: Katedrála viditelná a neviditelná - Kniha roku

Ocenění udělil: Nakladatelství Academia

Oceněný: Robert V. Novák (**Jana Maříková Kubková ed.**)

Cena: Ceny Nakladatelství Academia, 12. ročník

Oceněná činnost: Katedrála viditelná a neviditelná – Cena za výtvarné zpracování

Ocenění udělil: Nakladatelství Academia

Oceněný: **Martin Kuna – Marcela Starcová – Jana Maříková Kubková (eds.)**

Cena: 2. cena - Cena poroty za encyklopedii historickou v soutěži Slovník roku 2020

Oceněná činnost: Cena poroty

Ocenění udělil: Jednota tlumočnicků a překladatelů (JTP)

Oceněná: **Dagmar Dreslerová**

Cena: 2. místo Šumavská Mozkovka

Oceněná činnost: 2. místo za článek „Poodhalená tajemství šumavského pravěku“

Ocenění udělil: NP Šumava

II.7. Členství v odborných komisích a redakčních radách

Mezinárodní výbory a komise:

- Advisory board member projektu Monastic Wales, University of Lampeter (P. Sommer);
- Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko – západní a jižní Čechy – Horní Rakousko (M. Chytráček, koordinátor za českou stranu);
- Člen Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wroclaw (P. Sommer);
- Člen komise ‚Archaeometry of Pre- and Protohistoric Inorganic Artifacts, Materials and Technologies‘ při UISPP (J. Hošek);
- Člen panelu SASPRO – Slovak Academy of Sciences Programme (N. Venclová);
- Člen pracovní skupiny „Making choices“ při Evropském archeologickém konsiliu EAC (J. Mařík);

- Člen sboru hodnotitelů projektů European Science Foundation (L. Jiráň);
- Člen scientific committee CAA (Computer Applications in Archaeology, A. Frank Danielisová);
- Člen Scientific Committee of the International Research Center for the Ancient Roads (C.I.V.I.A.), San Marino / Rimini (M. Ernée, M. Chytráček);
- Člen Stiftung Pro Archaeologia Saxoniae (J. Klápště);
- Člen The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ (H. Březinová);
- Člen vědecké komise při Computer Applications in Archaeology (A. Frank Danielisová);
- Dopisující člen Německého archeologického ústavu (P. Sommer, M. Ernée, M. Chytráček, L. Jiráň, J. Klápště, I. Pavlů, V. Salač, N. Venclová, M. Zápotocká, M. Zápotocký);
- Europäisches Romanik-Zentrum Halle (P. Sommer);
- International Advisory Committee WAC 9 (M. Kuna);
- Local Working Committee of the WAC 2020 (P. Květina, J. Unger, J. Maříková Kubková);
- Pracovní skupina pro archeologické archivy při EAC (D. Novák);
- Ruralia, the Jean-Marie Pessez conferences on medieval rural archaeology (J. Klápště, vice-president);
- Scientific Council of the Faculty of Historic and Social Sciences, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw (M. Gojda);
- „Underwater Archaeology Task Team“ - International Centre for Underwater Archaeology in Zadar and Croatia Ministry of Culture (B. Machová);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer).

Národní výbory a komise:

- Archeologická evaluační komise při Akademické radě AV ČR (L. Jiráň, J. Mařík, D. Malyková od 1. 6. 2017);
- Archeologická komise MK ČR (P. Sommer, od 2009);
- Grémium pro udělování vědeckého titulu DSc. při Vědecké radě AV ČR (N. Venclová, od 2004; P. Sommer, od r. 2009);
- Humboldt klub ČR (M. Zápotocký, M. Ernée, V. Salač);
- Komise pro informační technologie (KIT, Č. Čišecký);
- Komise pro obhajoby disertací v oboru „Dějiny a teorie umění“ v rámci udělování titulu DSc. (P. Sommer - místopředseda);
- Komise pro udělování titulu DSc v oboru „Archeologie“ AV ČR (M. Kuna – předseda; P. Sommer);
- Komise programů na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň, od 2016);
- Národní akreditační úřad pro vysoké školství (L. Jiráň, od 2017);
- Národní komitét antropologických a etnologických věd (V. Černý, od 2004);
- Odborná komise RVVI pro společenské a humanitní vědy (L. Jiráň);
- Odborný panel pro hodnocení výzkumných organizací podle Metodiky 17+ při Radě vlády pro výzkum, vývoj a inovace (L. Jiráň, od 2017);
- Pracovní skupina Akreditační komise MŠMT ČR (P. Sommer, 2006-2016);
- Pražský archeologický fond, nadace pro ochranu kulturního dědictví (I. Boháčová, od 2003);
- Učená společnost ČR (J. Klápště, P. Sommer);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer, od 2012);
- Vědecký výbor konference KEA (R. Kyselý, od 2013);
- Výbor Společnosti přátel starožitností (J. Hložek).

Redakční a ediční rady zahraničních periodik a publikací:

- Arbeits- und Forschungsberichte zur Sächsischen Bodendenkmalpflege Dresden, vydává Landesamt für Archäologie in Dresden (V. Salač);
- Archaeologia historica Polona (J. Klápště);
- Archaeologia Polona (M. Gojda, od 2010);
- Archeologia Polski (N. Venclová, od 2009);
- Bericht der RGK, Frankfurt, Německo (N. Venclová, od 2005);
- e-Keltoi (N. Venclová, od 2002);
- Etudes Celtiques (N. Venclová, od 2001);
- Europa Postmedievalis (G. Blažková);
- Fasciculi archaeologicae historicae, Lodž (J. Klápště);
- Forma Civitatis: International Journal of Urban and Territorial Morphological Studies, Sapienza Università di Roma (J. Maříková Kubková);
- Hereditas monasteriorum (P. Sommer, od 2011);
- In Sclavenia Terra, Ukrajina (J. Hasil);
- Kwartalnik historii kultury materialnej (J. Klápště);
- Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Halle, Grémium pro posuzování rukopisů (peer-review) vydávaných v časopisech a sbornících, (M. Ernée, od 2013);
- Ruralia (J. Klápště);
- Przegląd Archeologiczny, Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk (L. Jiráň, od 2013);
- Studia archaeologica Slovaca (P. Sommer, od 1997);
- Wratislavia antiqua (J. Klápště);
- Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters (J. Klápště).

Redakční a ediční rady domácích periodik a publikací:

- Antiqua Cuthna (F. Velímský, od 2006);
- Archaeologia historica (P. Sommer, J. Klápště);
- Archaeologica Pragensia (I. Boháčová, od 2002);
- Archeologické rozhledy (M. Ježek – hl. redaktor, M. Ernée, A. Bartošková, P. Kočár, L. Jiráň, P. Květina, R. Šumberová);
- Archeologia Technica (J. Hošek);
- Archaeologica (Nakladatelství Lidové noviny), (P. Sommer);
- Archeologické výzkumy v jižních Čechách (časopis a Supplementa; M. Ernée, od 2003);
- Archeologie ve středních Čechách (M. Dobeš, K. Tomková);
- Archeologie východních Čech (P. Burgert, J. Frolík);
- Archeologie západních Čech (M. Chytráček, od 2009);
- Castrum Pragense (J. Maříková Kubková – vedoucí redaktorka, K. Tomková, J. Frolík);
- Castellologica Bohemica (J. Hložek, od 2012);
- Český časopis historický (P. Sommer, od 2004);
- Dějiny a současnost (J. Klápště);
- Ediční rada Národního muzea v Praze (M. Kuna, od 2006);
- Ediční rada Regionálního muzea v Chrudimi (Chrudimský vlastivědný sborník + monografie, J. Frolík);

- Forum urbes medii aevi (J. Klápště);
- IANSA, Interdisciplinaria Archaeologica, Natural Sciences in Archaeology (A. Frank Danielisová, od 2013);
- Miscellanea historica (P. Sommer, od 2010);
- Muzejní a vlastivědná práce – Časopis Společnosti přátel starožitností (P. Sommer, od 1991);
- Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Neperiodické publikace vydávané ARÚ (vedoucí redaktor - F. Laval, D. Dreslerová, N. Venclová, M. Kuna, L. Jiráň, J. Frolík, J. Mařík);
- Památky archeologické (M. Dobeš, M. Ernée a P. Burgert – vedoucí redaktor, M. Ježek, P. Kočár, M. Kuna);
- Redakční kruh edice Archaeologica Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Redakční rada nakladatelství Vyšehrad (P. Sommer, od 2011);
- Redakční rada Regionálního muzea v Chrudimi (J. Frolík);
- Staletá Praha (P. Sommer, od 2009);
- Studia mediaevalia Bohemica (P. Sommer, od 2009);
- Studies in post-medieval archaeology (J. Klápště);
- Textil v Muzeu (H. Březinová, od 2015);
- Zprávy Včely Čáslavské (F. Velímský, od 2016);
- Živa (V. Černý, od 2009).

Oborové rady grantových agentur:

- GA ČR, Hodnotící panel Archeologie a starší dějiny 405 (G. Blažková – místopředsedkyně panelu; A. Danielisová);
- NORFACE Network Board (J. Maříková Kubková);
- Odborný orgán hodnotitelů Úřadu vlády (J. Maříková Kubková);
- Program NAKI MK ČR (L. Jiráň).

Vědecké rady, rady pracovišť a dozorčí rady (kromě ARÚ Praha):

- Center of Accelerators and Nuclear Analytical Methods (CANAM), Ústav jaderné fyziky AV ČR v Řeži (K. Tomková);
- Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wroclaw (P. Sommer, od 2007);
- Early Iron Age in Central Europe (M. Chytráček člen vědecké rady od 2015);
- Dozorčí rada Archaia Brno (J. Klápště);
- Dozorčí rada Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň, od 2017);
- Dozorčí rada Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., Most (M. Ernée; P. Čech - předseda);
- Dozorčí rada Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň, od 2017);
- Dozorčí rada Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň, od 2017);
- Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer, od 2007);
- Komise programů na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň, od 2016);
- Komise rektora pro programy na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň, od 2016);
- Oborová komise oboru Antropologie doktorského studijního programu FF UK (P. Květina, M. Kuna);
- Oborová rada Antropologie a genetika člověka PřF UK (V. Černý, od 2008);

- Oborová rada Antropologie PřF UK (V. Černý, od 2007);
- Oborová rada Archeologie a muzeologie FF MU Brno (V. Salač od 2016);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer);
- Oborová rada Pravěká a raně středověká archeologie FF UK Praha (P. Sommer, L. Jiráň, M. Kuna, V. Salač, J. Klápště, M. Ernée);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie ZČU Plzeň (N. Venclová, M. Kuna, M. Gojda, L. Jiráň od 2006);
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy - obor Klasická archeologie FF UK Praha (N. Venclová, L. Jiráň);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer, od 2003);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, Slezská univerzita Opava (L. Jiráň, od 2009 V. Salač od 2014);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, JU České Budějovice (L. Jiráň, M. Gojda, M. Kuna od 2015);
- Oborová rada doktorského studia Klasickéj archeológie, Trnavská univerzita (L. Jiráň od 2010);
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy - obor Klasická archeologie FF UK Praha (L. Jiráň, od 2016);
- Oborové rady Dějiny umění a Historické vědy na Katolické teologické fakultě UK Praha (P. Sommer, od 2006);
- Odborná skupina pro dějiny skla při České archeologické společnosti (K. Tomková);
- Památková rada Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště Pardubice (J. Frolík);
- Rada Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. (L. Jiráň, od 2007);
- Rada Historického ústavu AV ČR, v. v. i. v Praze (P. Sommer);
- Rada NPÚ ú. o. p. Pardubice/Josefov (P. Sommer, od 2009);
- Rada NPÚ ú. o. p. střední Čechy (P. Sommer, od 2009);
- Rada Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. (L. Jiráň, od 2007);
- Rada pracoviště Ústavu archeologické památkové péče SZ Čech, v. v. i., Most (J. Klápště);
- Romanik-Zentrum Universität Halle (P. Sommer, od 2007);
- The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ – člen představenstva (H. Březinová, od 2014);
- Vědecká rada Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni (M. Gojda, od 2004);
- Vědecká rada Fakulty historických a společenských věd Univerzity kardinála Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, Polsko (M. Gojda, od 2009);
- Vědecká rada Filozofické fakulty MU Brno (M. Gojda);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG) - Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer, od 2007);
- Vědecká rada Pedagogické fakulty UK Praha (P. Sommer, od 2000);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer);
- Vědecká rada UK Praha (P. Sommer, od 2009); FF UK (J. Klápště).

II.8. Zpracování a šíření vědeckých informací

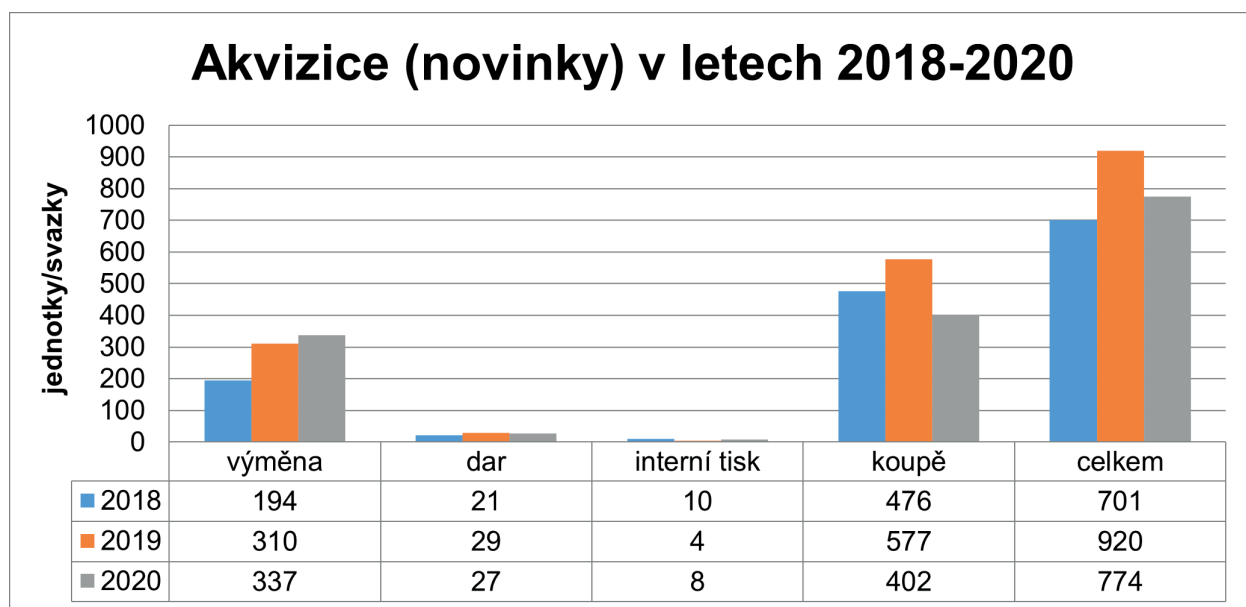
Knihovna ARÚ Praha

ARÚ systematicky vytváří a spravuje největší oborovou knihovnu v ČR zaměřenou na archeologii a příbuzné vědy. Knihovna je otevřena všem odborníkům, studentům i širší veřejnosti z ČR i zahraničí. v r. 2020 bylo nově automatizovaně registrovaných uživatelů 222 (666 v roce 2019, ve staré evidenci), 191 MVS (216 v r. 2019), 179 požadavků bylo vyřízeno kladně, 119 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno jiným knihovnám, 6 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno z jiných knihoven, 38 kopií bylo poskytnuto jiným knihovnám v rámci VPK, 3 MMVS. Prezenční výpůjčky se od r. 2016 nesledují.

V důsledku pandemie COVID-19 byly omezeny v roce 2020 i poskytované služby (zejména byl regulován vstup do prostor knihovny). Vzrostly požadavky na meziknihovní služby, které knihovna rozšířila i na pražské knihovny (běžně vyloučené z MVS). Vzhledem k situaci se předpokládá pro rok 2021 pokračování v poskytování těchto služeb.

Knihovna ARÚ byla z velké části zničena při povodni v r. 2002, od té doby je obnovována a systematicky doplňována. v současnosti obsahuje fond knihovny ARÚ 47.742 monografií (46.646 v r. 2019) a 7.506 časopisů (7.295 v r. 2019); přírůstek za rok 2020 činil cca 1.095 jednotek (1.313 v r. 2019); pro rok 2021 se očekává obdobná výše přírůstků. Úbytek činil 19 jednotek.

Přírůstky knihovny kromě koupě a darů představovaly přírůstky z pozůstalostí. z uvedeného množství bylo 402 svazků koupeno, ostatní byly získány výměnou, dary nebo z pozůstalostí. Subskripce v roce 2020 tvořilo 24 titulů. Na nákup knih věnoval v minulém roce ARÚ ze svého rozpočtu cca 850.000 Kč. Výběr publikací je řízen knihovní komisí ARÚ Praha.

Akviziční přehled knihovny ARÚ v letech 2018-2020

Akvizice elektronických knih se i v roce 2020 řešila individuálně. Na e-nosičích byly subskribovány některé časopisy jako součást předplatného ve formě „print+online“.

Vzhledem k nedostatku prostoru se na návrh knihovny a doporučení knihovní komise i v roce 2020 část zpracovaného a signovaného fondu postupně přesouvala do Jenštejna, na pražské pracoviště se v případě zájmu publikace přiváží na vyžádání (do 24 hodin, maximálně do 48 hodin – v roce

2020 částečně omezeno kvůli pandemii COVID-19). v roce 2020 bylo pokračováno v přesunu části duplikátů, darů a pozůstalostí z Letenské do depozitáře, kde byly dále evidovány a zpracovány, s těmito činnostmi se počítá i pro rok 2021 a roky následující.

Již v r. 2012 byla v prostorách knihovny zavedena síť Wi-Fi a byl pořízen nový, kvalitnější kamerový systém. v průběhu prvního pololetí byla spuštěna ostrá verze výpůjčního modulu knihovního systému ALEPH. Výpůjčky jsou nyní evidovány v elektronické formě. Přináší to zefektivnění evidence a snadnější vyhledávání půjčených knih, včetně možnosti elektronického objednávání požadovaných titulů ze vzdáleného přístupu. v létě roku 2019 proběhla revize fondu daná knihovním zákonem a platnými předpisy. Vyhodnocení bylo známo v první polovině roku 2020 (výsledky, včetně ztrát byly známy v druhé polovině roku 2020).

Na internetu je přístupný katalog knihovny ARÚ Praha: <http://aleph22.lib.cas.cz>; informace o knihovně a poskytovaných službách: <https://www.arup.cas.cz/knihovna/o-knihovne/>

V elektronickém katalogu se průběžně objevují nové přírůstky a zároveň se doplňuje dosud neevidovaná část knihovních fondů.

V roce 2020 pokračovala spolupráce knihovny ARÚ Praha na projektu Obálky knih. Do databáze je přispíváno scany obálek nově nakoupených knih a vybranými tituly časopisů včetně jejich obsahů.

Archiv terénní dokumentace ARÚ Praha

Součástí OIZAK je i **Archiv ARÚ**, jehož úkolem je spravovat dokumentaci terénních výzkumů pro území Čech a zpřístupňovat ji veřejnosti formou prezenčního studia i jinak. k úkolům Archivu patří především péče o soubor analogových dokumentů nahromaděných během více než stoleté existence ústavu, zpracování dokumentů z pozůstalostí apod. Přístup do Archivu byl z důvodů pandemie COVID-19 po značnou část r. 2020 omezen.

AMČR

Dalším úkolem OIZAK je správa informačního systému **Archeologická mapa ČR (AMČR)**. Tento systém tvoří (i) oborový agendový systém poskytující informace o plánovaných, probíhajících a ukončených terénních výzkumech a jejich výsledcích, (ii) retrospektivní databáze archeologických výzkumů, nálezů a lokalit na území Čech a (iii) digitální repozitář archeologické terénní dokumentace, převedené do digitální podoby po povodni v r. 2002. v ostrém provozu byla AMČR spuštěna 1. června 2017.

- <http://www.archeologickamapa.cz>
- <http://www.aiscr.cz>
- <http://digiarchiv.amapa.cz/home>

V r. 2015 došlo k sjednocení informačních systémů obou Archeologických ústavů AV ČR, a tím k vytvoření jednotného systému pro území celého státu. AMČR se stala jádrem výzkumné infrastruktury **Archeologický informační systém ČR (AIS CR)**, která byla v r. 2016 zapsána na Cestovní mapu velkých infrastruktur ČR a je podporována ze zdrojů MŠMT. Součástí infrastruktury AIS CR jsou i další aplikace a webové stránky, např. na veřejnost orientovaný Archeologický atlas Čech (v současnosti přebudováván na **Archeologický atlas ČR** (www.archeologickyatlas.cz)).

ARÚ Praha je členem **Pracovní skupiny pro archeologické archivy při EAC** a účastní se pravidelně dalších mezinárodních aktivit.

II.9. Památková péče a záchranné archeologické výzkumy

ARÚ Praha se podílí na ochraně archeologického dědictví, a to v oblasti legislativní, informační i praktické (záchranné archeologické výzkumy lokalit ohrožených výstavbou či těžbou).

V oblasti legislativní spolupracoval ARÚ s Ministerstvem kultury ČR při přípravě zákona o památkovém fondu.

Zástupci Archeologického ústavu se pravidelně účastní jednání regionálních archeologických komisí ve Středočeském, Jihočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Karlovarském a Ústeckém kraji a v Praze.

ARÚ spravoval internetový portál registrace terénních archeologických výzkumů (IDAV), který byl v provozu od roku 2009 do 31. 5. 2017. Od 1. 6. 2017 byla zpřístupněna softwarová aplikace **Archeologická mapa ČR (AMČR)**, která slouží ke shromažďování dat o plánovaných terénních zásazích, zprostředkování těchto informací oprávněným organizacím a sběru informací o výsledcích archeologických výzkumů. Informační systém AMČR zahrnuje i retrospektivní databázi archeologických výzkumů, nálezů a lokalit.

Celkem bylo v roce 2020 evidováno 18401 akcí, z nich 770 přihlásil Archeologický ústav AV ČR Praha v. v. i., z toho bylo cca 315 RD.

Výběr z akcí v r. 2020:

Název: Znalecký posudek

Zadavatel: Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Anotace: Určení kulturně historické hodnoty archeologického nálezů.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Název: Geofyzikální průzkum lokalit

Zadavatel: NPÚ ÚOP Ústí n. L. s ÚAPPSZČ Most; ÚAPP Brno; UP Olomouc; GFÚ

Anotace: Geofyzikální průzkum lokalit Mariánské Radčice–Nesvětily a Lešany-Březnice; kostely na Lounsku; Staré Hradisko; středověké lokality - Brdy + další dříve sledované lokality ohrožené erozí – Kouřim, Bohnice-Zámka aj.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Název: Výzkum revitalizace sítí

Zadavatel: Město Slaný

Anotace: Výzkum revitalizace sítí v Havířské ulici. Místo výzkumu je přímo před zrušenou městskou branou. Slaný, Havířská ulice č. u. 720 050.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Název: Studie archeologických rizik

Zadavatel: ŘSD, Vavříneč (ME)

Anotace: Archeologická prospekce trasy obchvatu obce – pozitivní zjištění.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Název: Ochrana a záchrana kulturního dědictví

Zadavatel: ŘSD

Anotace: Záchranný archeologický výzkum v rámci výstavby silnice I/16 Slaný - Velvary

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Název: Ochrana národního kulturní dědictví

Zadavatel: Metropolitní kapitula sv. Víta v Praze

Anotace: ZAV na lokalitě Hrad, U Svatého Jiří čp. 34, Praha 1 - Hradčany

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Název: Ochrana národního kulturní dědictví

Zadavatel: Římskokatolická farnost Kutná Hora – Sedlec

Anotace: ZAV Kutná Hora/Sedlec, kostnice

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Anotace větších akcí:

Výzkumy v areálu Pražského hradu (detašované pracoviště Pražský hrad, Jiřská ul. 2, PH; vedoucí J. Maříková Kubková)

V rámci archeologického výzkumu na Pražském hradě byly v roce 2020 realizovány tři plošně rozsáhlejší záchranné výzkumy a dvě drobnější akce v Královské zahradě a liniový výkop podél hradby na jižním svahu Dolního Jeleního příkopu.

Vikářská čp. 37

ZAV v souvislosti s přemístěním elektrorozvodny R6 začal v listopadu 2019 ve Vikářské ulici čp. 37 a pokračoval v roce 2020 liniovým výkopem, dvěma lokálními sondami na náměstí U sv. Jiří, jednou sondou v bazilice sv. Jiří a v Jiřské ulici. Ve sklepích domu čp. 37/IV byly v listopadu 2019 realizovány celkem dvě ručně kopané sondy, fotogrammetrická dokumentace, 3D sken přiznané hradby a gotických stavebních prvků a dokumentace jádrových vrtů. v obou sondách byla odkryta zeď z lomových opukových kamenů pojená na maltu, orientovaná ve směru východ – západ, o max. dokumentované šířce 1,95 m. Byla identifikována jako základové zdivo románské, patrně z první poloviny 12. století. Tento úsek byl dokumentován poprvé. Objev základového zdiva umožňuje doplnění doposud známého průběhu hradby o úsek v délce cca 11 m. Souvrství překrývající základové zdivo hradby obsahovala četné nálezy raně novověké keramiky. v několika případech se jedná o rekonstruovatelné nádoby. Na základě datování vrstev překrývajících ubouranou hradbu lze konstatovat, že poslední významnější stavební úpravy ve zkoumané části sklepů proběhly nejpozději v první polovině 17. století.

Práce realizované v roce 2020 probíhaly od května do září. Jako sonda 3 byl označen liniový výkop na náměstí U sv. Jiří podél východní části domu čp. 34/IV ve vzdálenosti cca 1 m pokračující až do severovýchodního rohu náměstí. Odtud byl veden ve vzdálenosti cca 3 m podél Jiřského kláštera jižním směrem. Později byl výkop prodloužen západním směrem a následně připojen k rozvodně v zadní části kašny v ploše náměstí. v sondě 3 byly dokumentovány vybrané řezy, a to v místech, kde byly zachyceny pozůstatky zděných stavebních konstrukcí, včetně torza patrně západní ohradní zeď Jiřského kláštera. v sondě 4 v bazilice sv. Jiří byla dokumentována opuková, maltou spojovaná zeď. Vzhledem k malému rozsahu nelze tuto zeď blíže datovat. z hlediska stavu poznání je důležitá dokumentace úrovně uměle sníženého skalního podloží (255,2 m n. m.). Sondy 5 až 7 byly v plném rozsahu archeologicky negativní.

Jiřská Čp. 9/IV a 10/IV

V měsících dubnu až listopadu 2020 probíhal ZAV v souvislosti se statickým zajištěním domů č. p. 9/IV a 10/IV v Jiřské ulici. Součástí rekonstrukce byla také výměna inženýrských sítí. Původní rozsah výzkumu počítal pouze se sondou v trase kanalizační přípojky a se dvěma statickými sondami u domu č. p. 10/IV. Statika obou domů se následně ukázala jako velmi problematická, což vedlo k rozšíření plochy výzkumu na výkop pro podchycení základů v celé délce. Archeologický výzkum počítal se získáním upřesňujících informací o nálezích raně středověkých hrobů, které byly v 50. a 60. letech minulého století opakovaně zjišťovány při výkopech pro inženýrské sítě v sousedství obou nemovitostí. v minulosti nebyl ani jeden hrob zkoumán a dostatečně dokumentován archeologickými metodami, a proto zůstávalo nejasné jejich přesnější časové zařazení. Zároveň byl do míst domů č. p. 8/IV a 9/IV lokalizován kostel sv. Jana Křtitele doložený k r. 1396, ale považovaný za starší a snad ve vztahu ke zmíněným hrobovým nálezům.

V sondách před severním průčelím obou domů bylo zjištěno až 1,5 m silné souvrství nasedající na zjílovatělé podloží. Starší část souvrství lze datovat do 11. – 12. století (podle přítomnosti keramiky s kalichovitou profilací okraje), mladší do 12. – 13. století (keramika se zduřelou profilací okraje). Mladší část souvrství překrývala celkem pět kostrových hrobů se zemřelými uloženými v obvyklé orientaci hlavou k západu a v natažené poloze na zádech. z úprav hrobových jam lze uvést pouze přítomnost dřeva (rakev?) v jednom případě. Hroby se navzájem porušovaly a vytvářely nejméně dvě stratigrafické fáze. Málo narušené archeologické terény se dochovaly nesouvisle v úzkém pruhu (max. šířka 1,2 m) podél severního průčelí obou domů. Směrem do ulice byly starší nálezové situace zcela zničeny recentními inženýrskými sítěmi. Pouze narušené a přemístěné terény byly zjištěny také na malém dvorku mezi oběma domy. Značné narušení terénu problematizuje možnost nálezů (přesnější lokalizaci) pozůstatků kostela sv. Jana Křtitele. Jediným náznakem jeho existence je nález zlomku dlaždice s motivem gryfa ostrovského typu ve výše popsaném souvrství.

Dolní Jelení příkop – Oprava vnějšího pláště Daliborky a přilehlých hradeb

V rámci dlouhodobého projektu proběhla v r. 2020 první etapa v úseku od Prašného mostu k západnímu okraji kláštera sv. Jiří zahrnující hloubení výkopu pro kabelovody perimetru a terénní úpravy spojené se zbudováním nového chodníku u paty hradeb. Mělké výkopy odkryly souvrství antropogenních uloženin v mocnosti max. do 0,7 m. Svrchní část sekvence a převážný objem odtěžených vrstev tvořily recentní navážky 20. století. v západní části šlo o nejmladší úpravy terénu z počátku 21. stol. v souvislosti s ražbou tunelu valem Prašného mostu nebo s rozšířením předmostí pro sochu Iva, většina uloženin však byla navršena ve 30. a 40. let 20. stol., kdy probíhala sanace hradební zdi doprovázená podchycením jejích základů betonovými tělesy.

Starší situace se dochovaly pouze ojediněle. Lokálně byl dosažen povrch geologického podloží tvořeného zvětralinami hornin letenských vrstev. Odkryté výchozy dokládají značnou členitost původního povrchu terénu v blízkosti horní hrany svahu údolí Brusnice - Jeleního příkopu. v geomorfologickém vývoji lze sledovat obecný trend nivelizace reliéfu, snižování vrcholů původních elevací a zaplňování erozních rýh antropogenními sedimenty. Vzhledem k omezenému rozsahu výkopů nebylo možné zkoumat stratigrafické vztahy uloženin ve větších souvislých celcích. Pouze lokálně byly zjištěny polohy s nálezem raně středověké keramiky, s velkou pravděpodobností v původním uložení, a to právě v místech, kde geologické podloží vybíhá blízko k povrchu – na východní straně Mihulky a u sv. nároží čp. 35. Opět místně byly zachyceny uloženiny s novověkou keramikou, nejbohatší soubor nálezů pochází z navážek narušených v okolí soustavy opěrných pilířů za čp. 35 a 36.

Výzkumy na Hradčanech:

Na Hradčanech v rámci ZAV byly uskutečněny dva výzkumy, které významně rozšířily poznatky o raně středověkém osídlení na území Hradčan, realizovány byly v souvislosti s rekonstrukcí inženýrských sítí.

Ulice U Kasáren

V průběhu měsíců června až listopadu probíhal v ulici U Kasáren záchranný archeologický výzkum vyvolaný akcemi „Rekonstrukce kanalizace“ a „Obnova vodovodního řádu“, jejichž investorem byla Pražská vodohospodářská společnost, a. s. Rekonstrukce kanalizace zahrnovala demolici původní zděné kanalizační stoky, kterou se ani přes upozorňování na její historickou a technickou hodnotu nepodařilo zachovat. Průběh historické stoky byl dokumentován jako archeologický objekt.

Pod souvrstvím novodobých navážek výzkum dále zachytil zbytky starších pochozích povrchů a zejména pak raně středověké sídlištní souvrství i objekty datované zatím pouze rámcově do 10. – 12. století. Objekty zahrnovaly zahluobené jámy (včetně tří rozsáhlejších jam s rovným dnem), blíže neurčitelná pyrotechnologická zařízení (mělké mísovité prohlubně o průměru max. 60 cm s propáleným povrchem, některé částečně obložené kameny) a torzo opukové zdi. To bylo odkryto poblíž severovýchodního nároží objektu č. p. 181/2 pod novodobými navážkami. Konstrukci zdi tvořily hrubě opracované opukové kameny skládané v řádcích a spojené prohliněným jílem. Zeď se dochovala ve dvou úsecích o výšce max. 1 m a délce cca 0,7 m, resp. 2 m; prostor mezi těmito úseky o délce asi 0,8 m byl poničen stavbou. Dochované úseky zdi mají mírně odlišnou orientaci (SSV-JJZ vs. SSZ-JJV), líc směřoval k západu. Lokálně se na lící dochovala omítka stékající zřejmě na původní povrch terénu. Zeď byla založena do raně středověké vrstvy a podloží, další raně středověké vrstvy k ní přiléhaly.

Kromě archeologických situací byl v celém zkoumaném prostoru sledován průběh geologického podloží (kvartérní deluviofluviální sedimenty) i se zbytky půdního pokryvu. Povrch podloží klesal od J k S do údolí Brusnice. v prostoru Loretánské ul. bylo podloží zachyceno necelý 1 m pod současným povrchem, ve výšce 267,9 m n. m. Naproti tomu v prostoru křižovatky ul. U Kasáren a Kanovnické byl povrch geologického podloží zachycen v hloubce cca 2,1 m od současného povrchu terénu, ve výšce 254,1 m n. m. Podobně se svažoval i povrch raně středověkých situací. Naopak směrem k S narůstala mocnost novodobých navážek ukazující na snahu o vyrovnávání svahu.

Hradčanské náměstí 15/57 – Šternberský palác

Opravu havarijního úseku kanalizace na nádvoří paláce doprovázela dokumentace nálezové situace ve stavební jámě, vyhloubené bez archeologického dohledu, a navazující standardní exkavace dvou sond položených v trase nového rozvodu.

Povrch geologického podloží (kvartérní deluviofluviální sedimenty s dochovaným půdním pokryvem) klesající ve směru od J k S, do údolí Brusnice byl zastižen v rozsahu 250,30–248,39 m n. m. Půda obsahovala ojedinělé nespécifické zlomky pravěké keramiky a jeden opracovaný hrot ze silicitu.

Raně středověké osídlení je doloženo sídlištními vrstvami a relikty objektů (kúlové jámy, relikty konstrukce ze dřeva a opukových kamenů, žlábek) v přímém kontaktu s půdním podložím. Situace zatím nelze blíže interpretovat, nejstarší z nich na základě keramických nálezů datujeme do průběhu 10. století. Mladší fázi představuje až 0,8 m mocné souvrství navážek (destrukce, planýrky) doprovázených keramickými nálezy z dlouhého intervalu 11. – 13. stol.

Raně středověké souvrství dělí zděná konstrukce – až 1,8 m mocné opukové, maltou spojené zdivo

– probíhající od z k v v severní třetině nádvoří. Koruna dosahuje těsně pod vrstvy zpevněného povrchu nádvoří, základ je položen na povrch půdy v místech terénní vlny – na výrazném zlomu sklonu svahu. Konstrukce mohla tvořit ohradní či dokonce hradební zeď.

Raně středověké souvrství se nachází až na výjimky pod skladbou současného povrchu dlažby nádvoří, vrcholně středověké a novověké sekvence scházejí. To vypovídá o terénních úpravách spojených s budováním barokního paláce, v jižní části nádvoří zasahujících až do půdní vrstvy.

Výzkum odkryl také reliktů několika zděných konstrukcí předcházejících barokní novostavbu z počátku 18. století. Pro určení jejich stáří a geneze zatím nemáme dostatek indicí. Skupina zdí byla odkryta v jv. části nádvoří, další na severním konci výkopu. Východní stěnou zasahovalo do hloubeného výkopu těleso barokní kanalizační štoly směřující do Jeleního příkopu.

Péče o archeologické terény PH

Specifickou součástí archeologických aktivit na Pražském hradě je péče o archeologické areály s vybranými terénními a stavebními situacemi, uchovanými jako archeologické rezervace. Údržba a péče o tyto areály, kterých je celkem 12, poskytuje jednak nové informace o genezi historických souvrství a současně nabízí možnost testovat nejnovější postupy a analýzy. Kromě standardní péče byl v rámci dvou projektů zahájen odborný výzkum vybraných areálů s cílem stanovit diagnostiku aktuálního stavu všech areálů a vypracovat doporučení pro trvalou udržitelnost (projektu TAČR TL03000603 „*Skryto pod povrchem. Archeologické terény Pražského hradu, jejich ochrana a prezentace v moderním světě*“ a programu Strategie AV 21 „*Město jako laboratoř změny. Stavby, kulturní dědictví a prostředí pro bezpečný a hodnotný život, podprogramy: Materiály, jejich historie a technologie pro konzervaci a restaurování památek; Kulturní dědictví – zranitelnost a odolnost proti riziku přírodních i člověkem vyvolaných nebezpečí*“).

Oba projekty se soustředí, každý jiným způsobem, na historii, interpretaci, monitoring, diagnostiku, trvalou udržitelnost a prezentaci archeologických areálů Pražského hradu. v roce 2020 proběhly první pilotní analýzy. Projekt TAČR se, mimo jiné, zatím zabýval problematikou hydrogeologie a pohybem vody v historických konstrukcích, mikroklimatologii, stavem stavebních materiálů a trvalou udržitelností. Projekt SAV 21 umožňuje široké spektrum mezioborové spolupráce, jejíž pozornost se soustředí jednak na specializované analýzy degradace materiálů a jednak na celkový stav železobetonových konstrukcí. v roce 2020, přes opatření související s pandemií Covid-19, se podařilo nově nastavit monitoring prostoru pod III. nádvořím a ve vykopávkách v bazilice sv. Jiří.

ZAV Oddělení terénních výzkumů (vedoucí D. Malyková)

ZAV v rámci revitalizace retenční nádrže Jiviny na lokalitě v Praze 6. (vedoucí výzkumu M. Mácalová)

Již čtvrtým rokem spolupracuje ARÚ s Magistrátem hlavního města Prahy při veškerých revitalizacích vodních děl a jejich okolí. Díky této spolupráci se podařilo zachytit a zdokumentovat celou řadu archeologických situací z období pravěku a středověku. Jedním z posledních společných projektů byla akce související s revitalizací retenční nádrže Jiviny, nacházející se v Praze 6 – Ruzyni. Jelikož se jedná o archeologicky velmi zajímavé území, na kterém proběhlo v minulých letech několik významných záchranných archeologických výzkumů (v režii Muzea hl. města Prahy), věnovali jsme této lokalitě výjimečnou pozornost ještě před jejím samotným zahájením. Již při plánování průběhu revitalizace jsme spolu se zástupci Magistrátu dohodli, že zemní práce budou probíhat jen v nezbytné míře a co nejšetrněji, aby nedošlo ke zbytečnému narušení archeologických situací. v srpnu roku 2020, po vypuštění vody, tak pod dohledem odborného pracovníka ARÚ Praha začalo tzv. stružkování dna nádrže. Už tyto drobné zásahy odkryly vrstvy s obsahem pravěké – laténské

keramiky a potvrdily tak naši hypotézu o existenci reliktních pravěkých komponent.

Po skrývce rybníčního bahna a dalších nánosů a ručním začištění plochy jsme v severovýchodním břehu retenční nádrže odhalili celkem 30 objektů, náležejících do mladší doby železné, období laténu. v sedmi případech se jednalo o hroby, osmý výkop byl zřejmě původně hrobem, nyní bez zachovalého lidského skeletu. Dalšími pěti objekty pak byly pozůstatky obytných entit – chat. Zbytek nálezů představovaly kúlové jamky, sídlištní jámy a zbytky kulturní vrstvy. Vzhledem k tomu, že se jednalo o archeologické situace zahluobené do písčového až písčitojílovitého podloží a delší dobu ukryté pod vodní hladinou, většina z nich měla dosti nejasné ohraničení a některé i poměrně mělké výplně.

Nejzajímavějšími a nejatraktivnějšími nálezy byly bezesporu hroby, datované převážně do doby laténské Lt B/C . Lidské ostatky byly většinou poměrně dosti poškozené, i kvůli pro organický materiál nepříznivému geologickému podloží. v některých případech se však jednalo o poškození, k němuž došlo při dřívějším vykrádání hrobové výbavy. Viz např. hrob číslo 21, kde jsou patrné stopy po postdepoziciční zásahu do hrobové jámy a skeletu chybí obě spodní části dolních končetin (kus holenních kostí a lýtkových kostí a chodidla), na kterých zřejmě byly původně nánožníky).

Naštěstí se valná část kovových milodarů zachovala i do dnešní doby a tak jsme z výplní hrobů získali mimo jiné například: část opaskového řetízku s kroužkem, opaskový článek, destičku opaskové přezky s vybiženou výzdobou, část bronzového nánožníku s pečetítkovým koncem, bronzový nánožník s vývalky, plasticky zdobený bronzový náramek, hladký bronzový náramek, zlomky spon, atd.

Významný byl i nález hrobu bojovníka (objekt číslo 28), z jehož výbavy se zachoval železný meč, kopí a snad zbytky štítového kování. Ze sídlištní jámy pak pocházel další významný artefakt a to mince (statér), datovaný do období LT C1.

Některé z těchto kovových předmětů byly zachyceny a vyzvednuty ještě před samotnou exkavací hrobových jam. Již na počátku archeologického výzkumu jsme totiž zaznamenali na ploše nelegální aktivity amatérských detektorářů a z toho důvodu jsme přizvali naše spolupracovníky, kteří pod vedením D. Daněčka celou plochu pečlivě prozkoumali a zachránili tak pro nás poměrně velké množství kovových šperků a dalších předmětů, jež by jinak mohly být odcizeny. Proti dalšímu vykrádání lokality nám také byla nápomocna hlídka příslušného okrsku policie, která po dobu archeologických prací pomáhala s dohledem nad skrytou plochou.

ZAV je nyní ve fázi zpracování a jelikož možná i v letošním roce dojde k drobnějším úpravám břehů retenční nádrže Jiviny, je pravděpodobné, že se portfolio doposud exkavovaných a zdokumentovaných objektů, získaných artefaktů a celkově informací o této zajímavé lokalitě ještě rozšíří.

Záchranný archeologický výzkum při stavbě prodejny v areálu Jahodárna Vraňany (vedoucí výzkumu D. Dvořáček)

ZAV byl zahájen koncem února 2020 a skončil začátkem dubna téhož roku. Skrytou plochu, na které výzkum probíhal, můžeme podle charakteru archeologických objektů rozdělit na dvě části. v jižní polovině se vyskytovaly pozůstatky pravěkého sídliště v podobě zahluobených objektů - nejčastěji kúlových jam tvořících konstrukci staveb a v severní polovině byla odkryta část raně středověkého kostrového pohřebiště. Celkem bylo prozkoumáno 267 archeologických situací různého charakteru.

V případě zkoumané části raně středověkého kostrového tzv. řadového pohřebiště je bezpečně znám pouze jeho jižní okraj. Výskyt hrobů pokračuje dále severním, západním i východním směrem od okraje skryté plochy, není tedy známa původní velikost zkoumaného pohřebního

areálu. Celkově bylo odkryto 62 hrobů. v některých hrobech bylo uloženo i více jedinců, proto je počet pohřbených (67) o něco vyšší než je počet hrobových jam. v prostoru pohřebiště byl objeven i jeden žárový hrob, u něhož se zachovalo dno urny. Tento žárový hrob je patrně výrazně starší než zbytek pohřebiště. v některých hrobových jamách byly zjištěny dřevěné prvky a pozůstatky dřev. Tyto zachovalé fragmenty dřev původně sloužily jako obložení hrobových jam, podložení nebožtíka či jako rakev. U 22 pohřbů bylo zjištěno kamenné obložení. Hrobový inventář je poměrně málo početný, což odpovídá charakteru řadových pohřebišť. Typickým šperkem pro toto období, který byl nalezen také v 11 hrobech vraňanského pohřebiště, je tzv. esovitá záušnice. Esovitá záušnice se na našem území objevuje od první třetiny 10. století až do počátku 13. století. v případě vraňanského pohřebiště se setkáváme s drobným průměrem záušnic (okolo 1 cm), což nám pohřby datuje někam do horizontu 10. až první poloviny 11. století. Dalšími zajímavými předměty byli vybavení nebožtíci v hrobech H18 a H23. v hrobě H18 měl zemřelý při sobě nůž a ostruhu pravděpodobně s dlouhým bodcem. Zemřelý v hrobě H23 byl vybaven dřevěným železem okovaným vědérkem a nožem.

Výzkumy na předpolí dolu Bílina v roce 2019 (detašované pracoviště Žatec, Jakubská 661, 438 01 Žatec; vedoucí P. Čech, J. Podhorský, P. Vágner)

Pohřebiště z 11. - 14. stol.

Předstihový záchranný archeologický výzkum pokračoval od dubna do září 2020 osmou sezónou. Cílem výzkumu se staly hroby překryté odtrženou částí terénu a odkryv pohřebiště v okolí obou sakrálních staveb.

Byly prozkoumány části kostrového etážového pohřebiště přímo ohrožené erozními procesy, nebo které nebyly v minulosti přístupné. Další odkryvy navázaly na výzkum z let 2019, 2018, 2015 a 2014. Bylo nalezeno, odkryto, zaměřeno, zdokumentováno a vyzvednuto celkem 285 pohřbených jedinců (1082–1367), u dalších 18 byl výzkum dokončen. Byl rovněž odkryt jedinec s rukama položenýma na hrudi. Na tomto pohřebišti jde o zatím jediný přesvědčivý doklad proměny pohřebního ritu, který je obvyklý u pohřbů od 14. století.

Vyzvednuto bylo 56 bronzových, stříbrných a posříbřených esovitých záušnic, 8 bronzových a skleněných prstenů a jedna železná opasková přezka. Nově se podařilo nalézt denáry knížete Oldřicha, Vratislava II. a Vladislava I. Esovitých záušnic, nejdůležitějších nálezů z hlediska datování, bylo k letošnímu roku nalezeno 453 kusů. Stejně jako v předchozích sezónách se místy dochovaly zlomky zetlelých dřevěných rakví. Nepřímé doklady užití rakví bez dochování zbytků dřeva pozorujeme na specifických polohách některých kostí.

S následky posunu terénu ze svahu dolů bylo nutné se vypořádat také v roce 2020. Po mechanickém odstranění čela utržené části pohřebiště se pod ním ukázal zachovalý pruh původního terénu vyplněný hroby. Přes zjevně malý rozsah převrstvené části pohřebiště zde bylo identifikováno 101 pohřbů. Tlakem odtrženého terénu byl výrazněji poškozen vnitřní okraj plochy.

Nález esovitých záušnic malého průměru a denáru knížete Oldřicha potvrzuje, že se nejstarší část pohřebiště z počátku 11. století rozkládá v blízkém okolí kostela. Opět bylo patrné časté porušování starších hrobů mladšími. Dalším častým jevem byly vícenásobné pohřby do společné hrobové jámy, nejčastěji dvou jedinců. Odkryté základy kostela pochází na základě nepřímých dokladů z 12. století. Tomu nasvědčují dvě skutečnosti: při stavbě západního průčelí byl porušen hrob se záušnicemi malého průměru plátované stříbrem z 11. století a na opačné straně kostela byl odkryt hrob vybavený záušnicemi velkého průměru z přelomu 12. a 13. století, který respektoval presbytář již stojící stavby kostela. Je tedy pravděpodobné, že kamenné stavbě předcházela menší a jednodušší dřevěný svatostánek, který zde stál od založení pohřebiště a který byl později nahrazen širší a delší stavbou.

Sezóna 2019 přinesla důležité zjištění, že objekt 6 byl objektem sakrálním. Podle v roce 2020 učiněného objevu základů kostela ze 14. století ve 250 m vzdáleném centru zaniklé vsi Nesvětičky se otevřela nová možnost interpretace. A sice o objektu 6 lze uvažovat jako o budově probošství oseckých cisterciáků.

ZSV Nesvětičky ze 13. - 15. stol.

Předstihový záchranný archeologický výzkum probíhal od dubna do listopadu 2020 druhou sezonou. Cílem bylo prozkoumat v maximální možné míře základy kostela, přilehlý hřbitov a sídlištní objekty.

Sídlištní objekty byly v závislosti na velikosti zkoumány ve čtvercové síti 2 x 2 m, nebo na poloviny či čtvrtiny. Profily a sektory byly geodeticky zaměřované, fotografované a dokumentované z dronu. Zvláštní přístup si vyžádal odkryv 6,5 m hluboké studny, která musela být od určité hloubky za pomoci techniky odkopána zvnějšku a za neustálé dokumentace postupně rozebírána.

Zajímavým poznatkem je hospodaření s vodou, protože kromě studny, patrně dvou cisteren a několika odvodňovacích kanálků, byly zjištěny dodatečné úpravy příkopu tvrze do podoby nádrže. Ta shromažďovala vodu filtrovanou přes vrstvy dovezeného písku.

Z vybraných objektů byly odebírány vzorky na analýzy rostlinných makrozbytků a na pylové analýzy. Vzorky dřev ze zbytků rakví i sídlištních objektů budou podrobeny rozboru pro určení druhu dřeva.

Celkem bylo prozkoumáno popsanou metodou 31 zahloubených jam různých tvarů a rozměrů, jedna studna, základy kostela s přilehlými 219 hroby, sedm nadzemních staveb v podobě zbytků základů a kumulací kamenů z nadzemního zdiva, jeden sklep s vyzděnými stěnami, dva suterénní vyzděné prostory/komory, dva drenážní systémy pro odvod povrchové a podpovrchové vody a do příkopu opevnění tvrze bylo položeno 8 rozměrných sond.

Pohřbívání se koncentrovalo na J straně kostela, na s od lodě nebyly hroby zaznamenány. Tři hroby byly v presbytáři kostela a jeden v z části lodě. Absolutní většina jedinců ležela na zádech, hlava orientována k Z, nohy k V. Část jedinců měla ruce podél těla, část v různé míře překřížené či složené na trupu. To dokazuje změnu pohřebního ritu a datuje, spolu s písemnými prameny, pohřbívání do rozmezí od 1. pol. 14. do pol. 15. stol. Do hrobů již nebyly vkládány milodary, jen ojediněle se nachází opaskové přezky.

Jednoduchý kostel obdélného půdorysu a s obdélným presbytářem byl 19,3 m dlouhý a v lodi 10 m široký. z ní byl zachycen převážně negativ základového zdiva, to bylo patrně již ve středověku či raném novověku rozebráno a odvezeno. Na celém povrchu se nacházela vrstva destrukce z rozebírání stavby. Pouze v z průčelí se dochovala část základu s druhotně použitým náhrobním kamenem. Základ presbytáře byl zachován přibližně ze tří čtvrtin. Základové zdivo bylo složeno z velkých znelcových lámavých kamenů spojených vápennou maltou. Ve stavbě kostela byla použita na ozdobné prvky opuka a na několika fragmentech bylo objeveno výrazné opracování. Kostel byl založen do otevřeného staršího příkopu a hloubka základu je tak výrazně rozdílná. v interiéru lodi se podařilo zachytit zbytek dlažby ze čtvercových, hliněných, pálených dlaždic. Na dně základového výkopu v JZ nároží byla nalezena olověná plaketa s vyrytým okřídleným býkem, symbolem sv. Lukáše.

Výzkumy na Kutnohorsku (detašované pracoviště Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 KH; vedoucí R. Šumberová)

Kutná Hora – Na Náměti – rekonstrukce objektu bývalé ZŠ J. A. Komenského (vedoucí F. Velímský)

Nejrozsáhlejší akce pracoviště v roce 2020 probíhala při JV okraji historického jádra města při vnitřní straně středověkého opevnění. v průběhu ZAV uvnitř objektu školy byl evidován především proces geneze a skladba svrchní části historických kulturních souvrství, které jsou bezpečně datovány nálezovými soubory keramiky a mincí do horizontu druhé poloviny 15. století až první poloviny 18. století. Ze starší zástavby se podařilo odkrýt do objektu školy včleněnou studnu, která byla výzkumem ztotožněna se studnou uvedenou v písemných pramenech ze závěru 16. století, ke které byla později přistavěna z cihel zděná napouštěcí stoka. v místě bylo doloženo také redeponování starších hald jaloviny a hlušiny a zavážení terénních poklesů v místě možného sesedání zaplněných ústí starších horních děl. Pod souvrstvím roztažených hald byly ve všech místnostech zachyceny doklady starších vrcholně středověkých aktivit z předhusitského období, počínaje horizontem přelomu 13. a 14. století, z nichž většina souvisela buď přímo s těžební aktivitou, nebo na ní navázanou primární úpravou vytěžené rudniny. Ve spodní úrovni sond byla místy nalezena i neolitická štípaná industrie a keramika kultury s vypíchanou keramikou, potvrzující intenzivní pravěké osídlení terasy na levém břehu Vrchlice.

Kutná Hora – přípojky inženýrských sítí pro chrám sv. Barbory (vedoucí F. Velímský)

Většina stavby byla realizována v starších rozvodech inženýrských sítí v již sledovaných terénech (pozůstatky zdiv spojovacího krčku mezi katedrálou a Jezuitskou kolejí dokumentovány v rámci ZAV v letech 2010-2011). Nově byly položeny dvě kontrolní sondy (2x2 m) u severozápadního nároží katedrály. Dokumentován byl charakter a stav založení nového západního průčelí a posledního pole katedrály (dostavba přelom 19. - 20. století). Zachyceno bylo i zdivo staršího - raně novověkého přístavku - vstupu do schodištní věže. Souběžně byl dokumentován stav dochování vrcholně středověkého až raně novověkého etážového pohřebiště po obvodu katedrály. Kromě jednotlivých pohřbů jedinců převážně věkové kategorie infans byla zachycena část (cca. 1/4) jednoho hromadného šachtového hrobu s prozatím osmi evidovanými etážemi uložených skeletů. Situace bude po antropologickém vyhodnocení použita jako komparační k pandemickým hromadným hrobům z horizontu 14. století z areálu sedleckého kláštera.

Kolín - zlepšení sanace kostela sv. Bartoloměje (vedoucí F. Velímský)

V průběhu záchranného výzkumu v roce 2020 byl řešen úsek stavby nacházející se po levé (západní) straně jižního vstupu do kostela. v uvedeném prostoru dochází k napojení starší konstrukce katedrálního chóru s věncem kaplí na mladší trojlodí. Zasahuje sem ale také půdorys staršího raně gotického závěru kostela. Místo výzkumu bylo v minulosti již opakovaně narušeno výkopovými a stavebními pracemi (přestavba a rekonstrukce katedrály na přelomu 19. - 20. století, odvlhčení objektu a slavnostní osvětlení v roce 2007), které do značné míry zničily původní skladbu zde se vyskytujících historických terénů. Zkoumán byl krátký dochovaný úsek při jižním zakončení posledního obvodového pilíře lodi, který sám o sobě je konstrukčním prvem novým, protože došlo k jeho kompletní obměně při rekonstrukci katedrály na přelomu 19. a 20. století. Výzkumem zkoumaný terénní blok byl tvořen souvrstvím silně narušeného vrcholně středověkého až raně novověkého etážového kostrového pohřebiště. Ve třech etážích zde bylo evidováno celkem deset hrobových jam s uloženými kostrovými pohřby, další část etážového pohřebiště byla zkoumána mezi posledním obvodovým pilířem lodi a prvním obvodovým pilířem katedrálního chóru. Za důležité lze považovat zjištění, že část níže uložených hrobů respektuje pozici posledního opěráku lodi, současně ale byla prokazatelně porušena původním výkopem opěrného pilíře katedrálního chóru,

a jsou tudíž starší než tato stavební konstrukce. To znamená, že patří ke starší fázi pohřebiště, které se rozkládalo po obvodu původního závěru raně gotického kostela. Tuto skutečnost potvrdilo i zjištění učiněné v sousední sondě III/2020, kde bylo zjištěno, že mladší opěrák chóru do sebe pohltil starší opěrák raně gotického závěru kostela a narušil-odtěžil zde uložené starší pohřby.

Kolín - Karlovo náměstí – kNN, kVN, TS (vedoucí F. Velímský)

Záchranný archeologický výzkum byl realizován v SZ části náměstí v ploše plánovaného založení podzemní trafostanice. Pod úrovní zádlažby a podsypů bylo zjištěno souvrství mladších terénních úprav plochy náměstí z horizontu 19. a 20. století, pod nimi byly zachyceny dva horizonty VS štětovaných povrchů náměstí z horizontu 1/2 14. stol., vzájemně proložené identicky datovaným kulturním souvrstvím o mocnosti cca. 60-80 cm s výraznou příměsí archeologického materiálu. Pod úrovní spodního štětu byly zachyceny do podloží (písku) zahloubené situace - sídlištní objekty, prokazatelně datované keramikou do mladší fáze střední doby hradištní (přelom 9. - 10. stol.). Po zachycení RS osídlení v areálu katedrály sv. Bartoloměje v roce 2018-2020 se jedná o další legitimní evidenci RS osídlení v intravilánu historického jádra VS města.

Poličany - odvedení odpadních vod z ochranného pásma nádrže Vrchlice na ČOV Kutná Hora – 1. část Malešov (vedoucí M. Končelová)

Polykulturní sídliště v Poličanech bylo zachyceno plošnou skrývkou ornice pro trasu liniového výkopu vodovodu a obslužný manipulační pás. v úseku o délce cca 150 m a rozloze 1700 m² bylo dokumentováno celkem devadesát pět situací. Důležitým zjištěním je původní lokace obce v období raného středověku, jejíž existence byla pouze předpokládána (Stocký 1925). Zdokumentováno bylo třináct sídlištních objektů, přičemž osm z nich bylo možné na základě keramiky datovat blíže do středohradištního období (RS3) odpovídajícímu 9. až 1. polovině 10. století. Časově tomuto sídlišti odpovídá kostrový hrob publikovaný E. Lemingerem (1908), který se nacházel zhruba 250 m severovýchodním směrem. Výzkum přinesl významné poznatky i k pravěkému osídlení. Zpřesnil sídlištní polohu kultury s vypíchanou keramikou (SBK) evidovanou již dříve (Pavlů 1960) a nyní doloženou dvěma sídlištními objekty. Druhou prehistorickou komponentu představuje sídlištní objekt datovaný rámcově do mladší doby bronzové, který lze interpretovat jako polozemnici.

Kněžice – Kamenné Mosty – Zehuby – Žleby“ - vodovodní přívaděč (vedoucí M. Končelová)

V liniovém výkopu pro vodovodní přívaděč byla na katastru Zehub zachycena nová poměrně rozsáhlá neolitická sídlištní poloha. Na profilech výkopů bylo dokumentováno celkem 18 sídlištních objektů, šest z nich řadíme ke kultuře s lineární keramikou, pět ke kultuře s vypíchanou keramikou a dva obecně do období neolitu. Jeden sídlištní objekt je výrazně mladší a spadá až do mladší doby bronzové.

II.10. Pedagogická činnost

Významný podíl činnosti pracovníků ARÚ tvořilo pedagogické působení na vysokých školách. Ve spolupráci s univerzitními pracovišti má ARÚ akreditace doktorských studijních programů v oborech archeologie a antropologie a genetika člověka na PřF Univerzity Karlovy v Praze a v oboru archeologie na Západočeské Univerzitě v Plzni. Pracovníci ARÚ jsou dále členy oborových rad doktorských studijních programů archeologie na FF Univerzity Karlovy v Praze; FF Západočeské univerzity v Plzni; JU v Českých Budějovicích; Slezské univerzitě v Opavě, Trnavské univerzitě v Trnavě, Universität Regensburg (uvádění jsou pouze pracovníci s hlavním pracovním úvazkem v ARÚ). v r. 2020 vedli pracovníci ARÚ celkem 6 bakalářských, 13 magisterských a 24 doktorských prací; v ARÚ bylo zaměstnáno 14 doktorandů v prezenční nebo kombinované formě studia.

Za účasti specialistů ARÚ se v loňském roce realizovalo 27 bakalářských a magisterských studijních programů na univerzitách v Praze (UK, VŠCHT), Brně (MU), Plzni (ZČU), Českých Budějovicích (JU), Pardubicích (UPCE) a Olomouci (UPOL). Celkem odpřednášeli pracovníci ARÚ na vysokých školách 1379 hodin (většinou distanční formou) přednášek a cvičení a vedli řadu bakalářských a magisterských prací.

Mezi bakalářskými studijními programy a obory byly zejména následující:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PŘF);
- Historické vědy (Ochrana hmotných památek), Univerzita Pardubice (Katedra historických věd FF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování - restaurování objektů kulturního dědictví uměleckořemeslných děl (Technologie konzervování a restaurování), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Obecná teorie a dějiny umění a kultury (Dějiny umění; Kulturologie), Univerzita Karlova v Praze (FF);
- Historie (Archeologie), Univerzita Palackého Olomouc (Katedra historie FF).

K magisterským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita Plzeň (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PŘF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování - restaurování objektů kulturního dědictví (Technologie konzervování a restaurování objektů kulturního dědictví), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Archeologie a muzeologie, Masarykova univerzita Brno (Ústav archeologie a muzeologie).

K doktorským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF)
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PŘF); ARÚ je akreditován jako školící pracoviště.
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF); ARÚ je akreditován jako školící pracoviště.
- Archeologie, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Ústav archeologie).

ARÚ poskytuje studentům přístup do své knihovny a archivu a ve spolupráci s FF Univerzity Karlovy v Praze školí studenty archeologie na terénních výzkumech. Některé z přednášek se realizují v prostorách pracoviště ARÚ s využitím technického zázemí a vybavení ARÚ. ARÚ Praha se podílí na práci společného pracoviště AV ČR a Univerzity Karlovy (Centrum medievistických studií).

Organizace vzdělávacích kurzů:

Název kurzu: **Školení AMČR-PAS**

Popis: Práce s novým modulem

Místo a datum: ARÚ, 21. 9. 2020

Název kurzu: **AMČR**

Popis: Školení k zápisu specifických akcí v AMČR pro ÚAPPSČ; Specifika zápisu výzkumu D11 do AMČR; Školení pro vybrané pracovníky UHK

Místo a datum: ÚAPPSČ (Nad Olšinami 448/3), 3. 2. 2020; Virtuálně, 26. 10. 2020; Praha ARÚ, 5. 2. 2020

Název kurzu: **Informační pondělky**

Popis: Možnosti využití nástrojů Digital Humanities

Místo a datum: Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK, 20. 4. 2020

Název kurzu: **Archeologické léto 2020**

Popis: Edukační prohlídky po archeologických lokalitách.

Místo a datum: ČR, léto 2020

II.11. Organizace konferencí a účast na nich

ARÚ Praha v r. 2020 vystupoval jako pořadatel nebo spolupořadatel celkem 6 konferencí, sekcí na kongresech a seminářů (všechny s mezinárodní účastí):

Název akce: **Europe's Medieval Pasts: a Manifesto**

Datum: 30. 6. 2020

Místo: online

Hlavní pořadatel: MERC, University of Glasgow

Spolupořadatelé: The Royal Society of Edinburgh, Society of Antiquaries of Scotland, Historic Environment Scotland, Scotland's Archaeology Strategy

Počet účastníků: 50

Kontaktní osoba: Jakub Sawicki

Název akce: **26th Virtual Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA), 4 sekce organizované pracovníky ARÚ Praha**

Datum: 24. – 30. 8. 2020

Místo: online

Hlavní pořadatel: European Association of Archaeologists

Počet účastníků: 2000

Internetové stránky: www.e-a-a.org/ea2020virtual

Kontaktní osoba: Peter Demján, Petr Květina, Jakub Sawicki, Kateřina Tomková, Václav Vondrovský (spoluorganizátoři sekcí)

II.12. Mezinárodní projekty a spolupráce

Mezinárodní spolupráce v ARÚ měla v r. 2020 několik rovin - společné projekty se zahraničními partnery (mezinárodní projekty, účast na terénních akcích v zahraničí), účast na zahraničních konferencích či mezinárodních konferencích v ČR, studijní pobyty v zahraničí, návštěvy zahraničních badatelů v Praze aj. v r. 2020 se pracovníci ARÚ účastnili řešení těchto mezinárodních projektů; většina z nich byla financována z evropských či jiných zahraničních zdrojů, příp. z interní podpory AV ČR pro mezinárodní spolupráci:

Projekty komunitárních programů EU:

7. rámcový program EU

Název projektu: Visualize to Valorize – For a better utilisation of hidden archaeological heritage in Central Europe

Akronym: VirtualArch

Číslo projektu a identifikační kód: CE947

Typ: Interreg Central Europe

Koordinátor: Landesamt für Archäologie Sachsen, Německo

Řešitel: Mgr. Jan Mařík PhD.

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 81363

Rok zahájení: 2017 **Rok ukončení:** 2020

Účastnických států: 7 z toho z EU: 7

Spoluřešitelů: 7

Název projektu: PALEoRIDER - Human health and migration in prehistory

Akronym: PALEoRIDER

Číslo projektu a identifikační kód: ERC-2017-COG

Typ: ERC Grants

Koordinátor: Wolfgang Haak

Řešitel: M. Ernée

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 1000

Rok zahájení: 2018 **Rok ukončení:** 2022

Účastnických států: 4 z toho z EU: 4

Spoluřešitelů: 5

Název projektu: Advanced Research Infrastructure for Archaeological Data Networking in Europe - plus

Akronym: ARIADNEplus

Číslo projektu a identifikační kód: H2020-INFRAIA-2018-1-823914

Typ: Research and Innovation Action

Koordinátor: Franco Niccolucci (PIN, Itálie)

Řešitel: D. Novák

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 13250

Rok zahájení: 2019 **Rok ukončení:** 2022

Účastnických států: 27 z toho z EU: 23

Spoluřešitelů: 2

Název projektu: Integrating Platforms for the European Research Infrastructure ON Heritage Science

Akronym: IPERION HS

Číslo projektu a identifikační kód: H2020-INFRAIA-2019-1-871034

Typ: H2020-EU.1.4.1.2. - Integrating and opening existing national and regional research infrastructures of European interest

Koordinátor: Luca Pezzati (CNR, Itálie)

Řešitel: D. Novák

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 2500

Rok zahájení: 2020 **Rok ukončení:** 2023

Účastnických států: 20 z toho z EU: 20

Spoluřešitelů: 19

Projekty v rámci mezinárodních vědeckých programů:

Organizace: Croatian Science Foundation (Chorvatsko); CNRS Dijon (Francie); Université Clermont-Ferrand (Francie)

Název projektu: Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc) - Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc.).

Koordinátor: J. Maříková Kubková (ARÚ). Spoluřešitelů: 12.

Státy: F, HR, E, I, BE, NL, L, GB, D, CH, P, BH, A, G.

Organizace: NCN (Narodowe Centrum Nauki) Polsko

Název projektu: OPUS 18; Luxus, Standard and Poverty in town culture in Central Europe. Case of Prague and Wroclaw, monografie a články

Koordinátor: Prof. Dr. Hab. Jerzy Piekalski, University of Wroclaw, Poland

Státy: Polsko

Organizace: CNRS

Název projektu: MAFTUR – Mission Archéologique Franco-Turkmène d'Ulug-Dépé – Archaeological excavation in Ulug Depe (Turkmenistan), resto-ration of excavated artefacts-

Koordinátor: ARÚ; Centre de Recherches archéologiques Indus- Ba-luchistan, Asie Centrale et Orientale, CNRS a Ústavem pro historické památ-ky v Ašchabádu, Turkmenistán (K. Mamedov). Spoluřešitelů: 2.

Státy: ČR, FR. Typ aktivity: Restoration of excavated artefacts from Ulug De-pe and training of Central Asian conservators.

Organizace: Croatian Science Foundation (Chorvatsko); CNRS Dijon (Francie); Université Clermont-Ferrand (Francie)

Název projektu: Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc) - Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc.).

Koordinátor: J. Maříková Kubková (ARÚ). Spoluřešitelů: 12.

Státy: F, HR, E, I, BE, NL, L, GB, D, CH, P, BH, A, G.

Z důvodů celosvětové pandemie COVID-19 bylo v r. 2020 pracovníky ARÚ realizováno pouze 31 zahraničních cest.

ARÚ Praha v r. 2020 navštívila řada zahraničních badatelů. Mezi nimi byli:

Jméno vědce; pracoviště, země; obor/specializace

- **C. Dunning**; ArcheoConcept; CH; památková péče
- **S. Eichert**; Naturhistorisches Museum Wien; AU; raný středověk/IT
- **A. Froment**; Musée de l'Homme, Paris; FRA; Antropologie
- **V. Heyd**; University of Helsinki, FI; archeologie, izotopové analýzy
- **A. Posluchny**; Keltenwelt Glauberg; DE; pravěk/aplikace GIS
- **A. Tudor**; Lund University; CH; archeologie/GIS
- **B. Štular**; Slovenian Academy of Sciences; Slovinsko; GIS/dálkový průzkum

Mezinárodní spolupráce je podpořena **dvoustrannými dohodami**, na jejichž základě může docházet k organizaci společných projektů, vzájemných návštěv a konferencí. Dohodu tohoto typu má ARÚ Praha s těmito institucemi:

1. Instituce: The European Association of Archaeologists

Země: ČR

Téma spolupráce: činnost sekretariátu EAA, jeho sídlo v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze.

2. Instituce: Archeologický ústav SAV Nitra

Země: Slovensko

Téma spolupráce: spolupráce při řešení společných úkolů výzkumu.

3. Instituce: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Bratislava

Země: Slovensko

Téma spolupráce: raně středověké osídlení střední Evropy – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

4. Instituce: Instytut archeologii i etnologii PAN, Warszawa

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

5. Instituce: Instytut archeologii, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v paleolitu- výzkum kulturního vývoje v rámci pleistocénní přírody, organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

6. Instituce: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku- organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

7. Institute: Zamek Królewski na Wawelu, Krakow

Země: Polsko

Téma spolupráce: výměna pracovníků, problematika organizace a metodiky archeologických výzkumů, inventarizace a ochrana arch. památek, konzervace a restaurování arch. nálezů, prezentace archeologických nalezišť, publikace výsledků výzkumů.

8. Institute: Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Instytucja Samorządu Wojewódstwa Wielkopolskiego

Země: Polsko

Téma spolupráce: Interdisciplinární bádání a výzkum kulturních změn, výměna pracovníků.

9. Institute: Staatlichen Museum für Archäologie Chemnitz, Landesamt für Archäologie, Sachsen

Země: Německo

Téma spolupráce: Realizace společné mezinárodní výstavy So nah - so fern. Beziehungsgeschichten zwischen Sachsen und Böhmen. Workshopy, výměna pracovníků a vzájemná spolupráce na budoucích projektech.

10. Institute: Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen Schloss Gottorf, Schleswig. Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie

Země: Německo

Téma spolupráce: Společně řešené téma Celtic oppida among other hillforts. Výměna pracovníků a vzájemná výměna informací při přípravě nadnárodně zaměřených témat.

11. Institute: Max Planck Institute for the Science of Human History in Jena, Department of Archaeogenetics, Germany

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

12. Institute: Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Forschungsinstitut für Vor- und Frühgeschichte, Ernst-Ludwig-Platz 2, 55116 Mainz, Deutschland

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

13. Institute: University of Kordofan, Elobeid, Sudan

Země: Súdán

Téma spolupráce: Project *The African pastoralism from a genetico morphometric and linguistic perspective*.

14. Institute: Natural History Museum Vienna

Země: Rakousko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

15. Institute: Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory (IDEA lab), Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory, Hacettepe University Advanced technologies application and Research Centre

Země: Turecko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology, anthropology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, and exchange of research and education materials, publications and academic information.

16. Institute: University of Khartoum, Directorate of Museums

Země: Súdán

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic Exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information, supporting joint collection of biological material for mutual interest, preparation of joint publications on the biodiversity of the Republic of the Sudan and other related fields of research.

17. Institute: Uppsala University, Department of Medical Sciences, the SNP&SEQ Technology Platform, BMC, Husargat. 3, 752 37, Uppsala

Země: Švédsko

Téma spolupráce: Genomic Adaptations and Molecular Ecology of Food Production Systems.

II.13. Popularizační činnost

Také v této oblasti byl r. 2020 poznamenán pandemií COVID-19. Kromě několika přednášek pro veřejnost či školy bylo v r. 2020 realizováno jen kolem 30 dalších akcí, tj. výstav (kvůli pandemii na několik měsíců uzavřených) a televizních či rozhlasových vystoupení. z těch nejdůležitějších lze uvést Archeologické léto (ve spolupráci s ARÚB a NPÚ), dále spuštění AIS (rovněž ve spolupráci s ARÚB) a výstavu, reflektující záchranný výzkum na trase Slaný – Velvary, uspořádanou v Muzeu Slaný.

Archeologické léto 2020

Nápad na uspořádání Archeologického léta přišel v době, kdy se z mnoha míst ozývaly hlasy, že v r. 2020 bude většina z obyvatel ČR trávit své dovolené doma. Objevila se tak příležitost prezentovat nejen výsledky archeologických výzkumů a popularizovat práci archeologů, ale také ukázat památky jako nedílnou součást kulturní krajiny, která si zaslouží naši péči i respekt.

Akci sice koordinovali Archeologické ústavy AV ČR v Praze a Brně, ale nikdy by ji nebylo možné

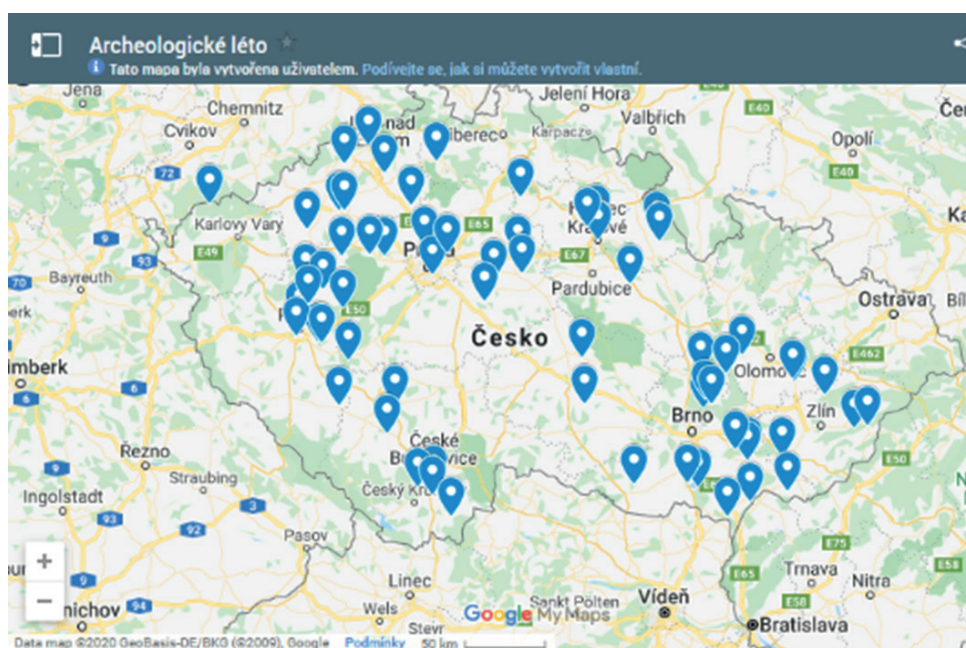
uskutečnit bez ochoty a obrovského nasazení regionálních muzejních a dalších odborných pracovišť.

Hlavním zdrojem informací byl rezervační systém, webové stránky a Facebook obou Archeologických ústavů. Komentované prohlídky si rezervovalo celkem 3700 účastníků, nicméně nakonec dorazilo návštěvníků mnohem více. Podle údajů z Facebooku se podařilo společně oslovit přes 38 tisíc lidí. Na stránky Archeologického léta bylo evidováno 30 078 přístupů z 9 133 unikátních IP adres.

Zcela zásadní pro průběh Archeologického léta byla i spolupráce a podpora médií. v průběhu letních měsíců bylo Archeologické léto zmíněno ve 192 tištěných, vysílaných nebo na internetu zveřejněných příspěvcích. Největší mediální ohlas byl zaznamenán 8. července, kdy vyšlo 52 zpráv. Neméně silným nástrojem byly sociální sítě, zejména Facebook, který byl klíčový zejména pro první dva týdny Archeologického léta.

Základní údaje:

- Termín: 26. 6 – 22. 9. 2020
- 73 archeologických lokalit
- 43 spolupracujících organizací
- 237 komentovaných prohlídek
- 3686 návštěvníků
- 192 zpráv o Archeologickém létu v médiích
- 16 224 oslovených prostřednictvím Facebooku Archeologického ústavu v Praze
- 21 667 oslovených prostřednictvím Facebooku Archeologického ústavu v Brně
- 30 078 přístupů na webové stránky Archeologického léta z 9 133 unikátních IP adres

Lokality v ČR, zahrnuté do Archeologického léta 2020

Archeologický informační systém České republiky

Archeologické ústavy (dnes ARÚ Praha a ARÚB) nesou již od vzniku samostatného Československa zodpovědnost za správu informací o archeologickém dědictví a archivy těchto institucí již třicet let systematicky pracují na jejich digitalizaci. Významnými mezníky na této cestě se paradoxně staly

dvě katastrofy: zaplavení ústavu při pražské povodni v r. 2002 a požár mikulčické archeologické základny v r. 2007.

Od této doby se podařilo vybudovat digitální výzkumnou infrastrukturu AIS ČR. Ta je svým celonárodním charakterem a šíří nabízených nástrojů unikátní i v evropském měřítku. Od roku 2016 je infrastruktura zapsána ve vládní Cestovní mapě pro velké výzkumné infrastruktury ČR a postupně je budováno nejen její počítačové, personální a organizační zázemí, ale především datový obsah. Nyní je infrastruktura připravena nabídnout své služby nejširšímu publiku.

AIS ČR se skládá z řady informačních systémů a digitálních služeb. Jádrem je **Archeologická mapa České republiky (AMČR)**, hlavní nástroj archeologické agendy a sběru informací o archeologických výzkumech. s ní se na denní bázi setkává nejen odborná veřejnost, ale také kdokoli, kdo plánuje zásahy do krajiny, např. stavební činnosti. Zájemce o archeologii pak jistě potěší, že dokumentace z archeologických výzkumů je zveřejňována v **Digitálním archivu AMČR**. v něm je dnes možné procházet desítky tisíc dokumentů k českému archeologickému dědictví, např. terénní a letecké fotografie, výzkumné zprávy či mapy a plány archeologických lokalit. Především pro výletníky a ty, kdo chtějí lépe poznávat naši krajinu, je určen **Archeologický atlas ČR**, webový (ale i tištěný) průvodce po vybraných archeologických lokalitách. Zajímavé odborné i populární informace obsahuje portál Praha archeologická, zpřístupňující „Prahu pod Prahou“. Všechny tyto a další služby jsou určeny archeologům, památkářům, státní správě i stavebníkům, ale především veřejnosti.

Archeologický informační systém ČR (AIS ČR): <http://www.aiscr.cz/>

V r. 2020 se objevilo 9 zpráv o AIS v médiích.

13 km objevů: příběhy skryté pod zemí (kurátorky výstavy za ARÚ D. Malyková, K. Remišová)

Výstava byla připravena ve Vlastivědném muzeu ve Slaném, od 21. 10. 2020 a měla by probíhat do 30. 9. 2021. Na realizaci výstavy se podílel ARÚ Praha, dále Česká společnost archeologická, o.p.s., Vlastivědné muzeum ve Slaném, Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně, STRABAG a.s. a Ředitelství silnic a dálnic ČR. Výstava byla bohužel v důsledku vládních nařízení souvisejících s pandemií COVID-19 záhy po otevření na několik měsíců pro veřejnost znepřístupněna.

Výstava shrnuje dlouhodobý výzkum, vedený D. Malykovou, který probíhal od srpna 2018 do dubna 2019 v trase plánované rychlostní silnice I/16 ze Slaného do Velvar. Během devíti měsíců bylo prozkoumáno téměř 13 kilometrů plochy budoucí silnice, která začíná severním obchvatem města Slaný, pokračuje krajinou mezi břehy potoků (na severu Byseňského poté Bakovského a na jihu Červeného) a končí v blízkosti Velvar. v průběhu výzkumu bylo odhaleno a prozkoumáno více než 2500 archeologických situací z několika období lidských dějin celkem na třinácti větších či menších lokalitách. Některé z lokalit zaujímaly značnou část krajiny a výrazně se projeví ve zkoumané trase silnice, jiné se jí pouze nepatrně dotkly.

Archeologický ústav a Mezinárodní den archeologie 2020

Z důvodů pandemie COVID-19 proběhla v daném roce jen jediná akce, spojená s Mezinárodním dnem archeologie. Již 3. 10. 2020 bylo možné navštívit společně s F. Velímským Archeologické hrátky na Hrádku v Čáslavi (ve spolupráci se Včelou Čáslavskou a městem Čáslav). Tradičně šlo o vzdělávací a zábavný program pro rodiče s dětmi.

Výběr dalších popularizačních aktivit:

Akce: Výstava Sluneční králové v NM Praha

Popis: Příprava kapitoly do Průvodce k výstavě.

Hl. organizátor: NM Praha

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. Místo a datum konání: NM Praha, 31. 8. 2020 – 7. 2. 2021

Akce: Signály pod povrchem

Popis: Podcastové vysílání o hledání (nejen) s detektory kovů a archeologii. 0202. Jak na spolupráci? Rozhovor s archeologem Davidem Daněčkem (<https://ceskepodcasty.cz/episode/DDRT4f5qWdpidLEmlimk>)

Hl. organizátor: Prospektor&Carpathian

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. Místo a datum konání: 18. 10. 2020

Akce: Popularizační článek

Popis: Smysl a etika archeologie ve 21. století

Hl. organizátor: Časopis Vesmír

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. Místo a datum konání: leden 2020

Akce: Internetová stránka Cesty archeologie

Popis: Dálkový průzkum v archeologii, aneb archeolog nemusí být vždy nohama na zemi

Hl. organizátor: Cesty archeologie

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. Místo a datum konání: <https://www.cestyarcheologie.cz/single-post/letecka-archeologie>

Akce: Rozhovor pro ČRO

Popis: Rozhovor o předběžných výsledcích archeologického výzkumu I/16 Slaný-Velvary C-201807692

Hl. organizátor: ČRO

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. Místo a datum konání: Holešovičky 13. 2. 2020

Akce: Výstava Holubice pravěké, keltské a germánské

Popis: Krátkodobá výstava archeologických nálezů z katastru obce Holubice, okr. Praha-západ, v rámci prezentace Projektu regionální spolupráce ústavů AV ČR a krajů

Hl. organizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Spoluorganizátor: OÚ Holubice Místo a datum konání: OÚ Holubice-Kozinec, 20. - 30. 1. 2020

Akce: Výstava Velká Morava a Pražský hrad

Popis: Texty na 7 panelů (počátky Pražského hradu a nejstarší architektura)

Hl. organizátor: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. Místo a datum konání: Památník Velké Moravy ve Starém Městě u Uherského Hradiště, 13. 9. 2019 – 26. 1. 2020

Akce: Tisková konference + rozhovor pro ČT1, ČT24 a ČRo, ČRo – zahraniční vysílání a TVPraha

Popis: Informace o ZAV Kutná Hora – Sedlec, kostnice

Hl. organizátor: Římskokatolická farnost Kutná Hora - Sedlec

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. **Místo a datum konání:** Informační centrum Kutná Hora – Sedlec, kostnice, 28. 11. 2019

Akce: Rozhovor pro ČRO – v rámci cyklu o hradech v západních Čechách

Popis: Hrad Vlčtejn. Na zřícenině hradu Vlčtejna objevíte pozůstatky středověkého záchodu i lavice. Hrad Lopata. Těžká děla, palné zbraně a prakoviště, takto byl obléhán hrad Lopata. Hrad Litice. Areál bývalého litického hradu přitahuje lidi dodnes

Hl. organizátor: ČRO

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. **Místo a datum konání:** říjen 2020

Akce: Rozhovor pro AFO Talk

Popis: Rozhovor pro AFO Talk. On-line: https://online.watchandknow.cz/film/afo-talk-jana-marikova-kubkova/?fbclid=IwAR14dsD64ogUfHj3HwKrCTdVfHr4_Yt2TfV0pq7t0usqBv0xhT18QJRXZFI

Hl. organizátor: Akademický film Olomouc

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: Podzim 2020

Akce: Přednáška Neznámé vykopávky Pražského hradu

Popis: Přednáška

Hl. organizátor: Coffee&Books, Děčín

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: Děčín, 20. 2. 2020

Akce: Stálá expozice o historii obce Oldřišov

Popis: Korektura textů o nejstarších dějinách obce, popisky archeologických nálezů

Hl. organizátor: Obec Oldřišov (okr. Opava)

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: Otevření expozice přesunuto z důvodu nemoci Covid-19 na jaro 2021

Akce: Archeoden

Popis: Přednáškový cyklus na téma Sázavská archeologie

Hl. organizátor: Sázavský klášter

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: Sázava, 21. 8. 2020

Akce: Po stopách středověkého stříbra

Popis: Výstava

Hl. organizátor: ARÚ Praha; Kulturní zařízení města Příbyslav; Ústav archeologie a muzeologie FF MU

Místo a datum konání: Příbyslav, 26. 6. – 30. 9. 2020

III. Hodnocení další a jiné činnosti

Podle své zřizovací listiny ARÚ žádnou další či jinou činnost nemá.

IV. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření

Auditorská zpráva z roku 2020 neobsahovala žádné připomínky nebo upozornění na nedostatky.

V. Finanční informace

Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj, jsou obsaženy v auditorské zprávě (Příloha 1).

VI. Předpokládaný vývoj činnosti ARÚ Praha

Přes problémy způsobené pandemií COVID-19 byla v r. 2020 zahájena celá řada vědeckých projektů, které budou pokračovat v r. 2021 a dalších letech. M. Ernée může díky *Akademické prémii* rozvíjet spolupráci s Max Planck Institute v Jeně, L. Varadzin vytvořil díky podpoře *Luminy quaeruntur* mezinárodní tým odborníků, který bude zkoumat neolitickou lokalitu Šakadúd v Súdánu (ve spolupráci s University College London, UCL). Expedice, plánovaná na podzim 2020, musela být kvůli pandemii bohužel přesunuta až na únor 2021. Na druhou stranu bylo možné propracovat teoretickou část projektu.

Díky několika grantovým projektům bude i nadále věnována zvýšená péče památkám v prostoru Hradčan (viz projekty J. Maříkové Kubkové a G. Blažkové). Pokračovat bude též spolupráce s podnikatelskou sférou na zkoumání životnosti kontejneru pro hlubinná uložení radioaktivního odpadu (A. Danielisová).

Od r. 2021 budou zahájeny dva projekty, které úspěšně prošly soutěží GA ČR. První z nich vychází z dlouhodobých záchranných výzkumů ARÚ v Kutné Hoře – Sedlci. Mezioborový výzkumný tým pod vedením H. Brzobohatého se v projektu zaměří na epidemie a hladomory u obyvatel středověké Kutné Hory. Další, rovněž mezioborový projekt pod vedením V. Vondrovského, bude zaměřen na variabilní strategie prvních zemědělců na jihu Čech.

V neposlední řadě pokračuje úspěšná spolupráce s dalšími archeologickými institucemi a s veřejnou sférou. Pro r. 2021 je plánováno spuštění zásadní aplikace AMČR-PAS. Aplikace by měla usnadnit a rozvíjet legislativně legální spolupráci se zájemci o archeologii z řad veřejnosti.

Zahraniční spolupráce tvoří v současné době zcela standardní součást aktivit ARÚ. v posledních letech byly vzájemné vztahy s klíčovými zahraničními partnery upraveny formou *Memorand of understanding* (MOU). Dále je v plánu rozvoj paritní spolupráce se špičkovými pracovišti v zahraničí (ke kterým patří např. Max Planck Institut v Jeně, UCL, atd.). Důraz bude kladen na účelné navazování spolupráce s novými zahraničními pracovišti. Předpokládá se stabilní rozvoj spolupráce s vysokými školami.

Pro vědecké pracovníky, kteří chtějí „nastartovat“ nové nosné téma, jenž vyústí k podání projektu do grantových soutěží, byla vytvořena interní *Podpora interních projektů* (PIP). Tento úspěšný způsob podpory poběží i do budoucna.

Vedení ARÚ Praha samozřejmě vnímá jako důležitou výzvu hledání mladých vědeckých pracovníků. To ostatně umožňuje podpora PPLZ nebo projekt Otevřená věda (od roku 2005), které nabízí AV ČR.

Vědečtí pracovníci z ARÚ se budou i nadále propojovat s ostatními ústavy AV ČR prostřednictvím programů Strategie AV21, a to, jak v roli řešitelů aktivit, tak i organizátorů velkých programů.

VII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

ARÚ Praha není organizací, která by se speciálně zabývala problematikou životního prostředí v užším slova smyslu. Pokud bychom však do sféry životního prostředí zahrnuli i kulturní dědictví, můžeme roli ARÚ považovat za poměrně významnou; tímto tématem se podrobněji zabýváme v kap. II.8.

Dodržování předpisů v oblasti životního prostředí v ARÚ, např. při práci s chemikáliemi v restaurátorských laboratořích nebo při terénních výzkumech, je samozřejmostí a nedošlo zde k žádným pochybením.

VIII. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

Pracovně právní vztahy na pracovištích ARÚ upravují Organizační, Pracovní a Provozní řády. Tyto řády jsou dostupné na úřední desce v rámci vnitřní počítačové sítě ARÚ; pracovníci jsou bezodkladně informováni o každé případné změně. ARÚ umožňuje svým pracovníkům účast na jazykových kurzech pořádaných v rámci AV ČR.

IX. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V r. 2020 poskytl ARÚ informace o své činnosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů v následujícím počtu případů:

- Počet podaných žádostí o informace: 1

(i) Ing. Karel Kovařík (4. 12. 2020): žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o poskytnutí informací a zpřístupnění výsledků archeologických výzkumů před stavbou hotelu a podzemních garáží na adrese Křemencova 18, Praha 1. Informace byly žadateli zpřístupněny dne 4. 12. 2020.

- Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádostí: 0
- Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- Opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí ARÚ o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které ARÚ vynaložil: 0

- v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na právní zastoupení: 0
- Výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
- Počet stížností podaných podle §16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: -

Přílohy

1. Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2020
2. Účetní závěrka za rok 2020

ZPRÁVA AUDITORA

k účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2020

Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.

Adresát zprávy:

Statutární orgán společnosti Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.
IČ: 67985912: Mgr. Jan Mařík, ředitel organizace
Se sídlem: Letenská 123/4, Praha 1, PSČ 118 00

AUDIT COMPANY

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i. (dále také „organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2020, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12. 2020, a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Společnosti jsou uvedeny v bodě A. přílohy této účetní závěrky.

„Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i. k 31.12.2020, nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2020 v souladu s českými účetními předpisy.“

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě (dle ISA720 - soulad výroční zprávy)

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během provádění auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost ředitele organizace, Rady instituce a dozorčí rady za účetní závěrku

Statutární orgán odpovídá za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán organizace povinen posoudit, zda je Společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy je plánováno zrušení organizace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Institut veřejné kontroly v organizaci zajišťuje Rada instituce, která schvaluje výroční zprávu a účetní závěrku.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Instituci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti představenstvo Společnosti uvedlo v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky představenstvem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Společnosti nepřetržitě trvat vycházejí z

důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán, Radu instituce a dozorčí radu organizace mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 10.5.2021

Ing. Ivana Hlaváčková, auditorské oprávnění č.2300
Statutární auditor odpovědný za provedení auditu

ACONTIP s.r.o.
auditorské oprávnění č. 547
se sídlem Daliborova 380/9, PSČ 102 00 Praha 10
DIČ: CZ01709585

Nedílnou součástí této zprávy jsou účetní výkazy sestavené k 31.12.2020: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha k ÚZ.

AUDIT COMPANY

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2020

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

ÍČO
67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka			Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název	Účet. sk.		k 01.01.2020	k 31.12.2020
A	A.Dlouhodobý majetek celkem		001	37 089	35 889
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem		002	3 573	4 537
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		003	0	0
A.I.2	2.Software		004	2 936	3 325
A.I.3	3.Ocenitelná práva		005	411	411
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		006	153	137
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek		007	0	0
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		008	73	665
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		009	0	0
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem		010	126 314	128 190
A.II.1	1.Pozemky		011	913	913
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky		012	0	0
A.II.3	3.Stavby		013	50 087	50 087
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory		014	65 287	65 267
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů		015	0	0
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny		016	0	0
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek		017	9 846	9 404
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek		018	181	181
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		019	0	2 338
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		020	0	0
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem		021	0	0
A.III.1	1.Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba		022	0	0
A.III.2	2.Podíly - podstatný vliv		023	0	0
A.III.3	3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti		024	0	0
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám		025	0	0
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky		026	0	0
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek		027	0	0
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem		028	-92 798	-96 838
A.IV.1	1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje		029	0	0
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru		030	-1 995	-2 220
A.IV.3	3.Oprávký k ocenitelným právům		031	-58	-250
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM		032	-153	-137
A.IV.5	5.Oprávký k ostatnímu DNM		033	0	0
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám		034	-23 900	-24 897
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věcí		035	-56 846	-59 821
A.IV.8	8.Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů		036	0	0
A.IV.9	9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům		037	0	0
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM		038	-9 846	-9 404
A.IV.11	11.Oprávký k ostatnímu DHM		039	0	-108
B	B.Krátkodobý majetek celkem		040	63 431	70 508
B.I	I.Zásoby celkem		041	2 047	1 886
B.I.1	1.Materiál na skladě		042	11	16
B.I.2	2.Materiál na cestě		043	0	0
B.I.3	3.Nedokončená výroba		044	0	0
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby		045	0	0
B.I.5	5.Výrobky		046	2 030	1 864
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny		047	6	6
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách		048	0	0
B.I.8	8.Zboží na cestě		049	0	0
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby		050	0	0

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2020

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

IČO

67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		Účt. sk.	k 01.01.2020
B.II	II.Pohledávky celkem	051	8 954	6 782
B.II.1	1.Odběratelé	052	1 315	1 604
B.II.2	2.Směnky k inkasu	053	0	0
B.II.3	3.Pohledávky za eskontované cenné papíry	054	0	0
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	1 091	826
B.II.5	5.Ostatní pohledávky	056	262	1 102
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057	19	16
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP	058	0	0
B.II.8	8.Daň z příjmů	059	0	0
B.II.9	9.Ostatní přímé daně	060	0	0
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty	061	165	34
B.II.11	11.Ostatní daně a poplatky	062	69	2
B.II.12	12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR	063	0	0
B.II.13	13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC	064	0	0
B.II.14	14.Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	065	0	0
B.II.15	15.Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	066	0	0
B.II.16	16.Pohledávky z vydaných dluhopisů	067	0	0
B.II.17	17.Jiné pohledávky	068	281	318
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní	069	5 809	2 937
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám	070	-57	-57
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	50 965	60 085
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	160	184
B.III.2	2.Ceniny	073	600	323
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	50 205	59 578
B.III.4	4.Majetkové cenné papíry k obchodování	075	0	0
B.III.5	5.Dluhové cenné papíry k obchodování	076	0	0
B.III.6	6.Ostatní cenné papíry	077	0	0
B.III.7	7.Penize na cestě	078	0	0
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	1 465	1 755
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	860	867
B.IV.2	2.Příjmy příštích období	081	605	888
	AKTIVA CELKEM	082	100 520	106 397
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	72 494	75 409
A.I	I.Jmění celkem	084	71 799	74 656
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	37 869	36 670
A.I.2	2.Fondy	086	33 930	37 986
A.I.3	3.Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	087	0	0
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088	694	753
A.II.1	1.Učet výsledku hospodaření	089	0	753
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	694	0
A.II.3	3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	091	0	0
B	B.Cizí zdroje celkem	092	28 026	30 988
B.I	I.Rezervy celkem	093	0	0
B.I.1	1.Rezervy	094	0	0
B.II	II.Dlouhodobé závazky celkem	095	0	290
B.II.1	1.Dlouhodobé úvěry	096	0	0
B.II.2	2.Vydané dluhopisy	097	0	0
B.II.3	3.Závazky z pronájmu	098	0	0
B.II.4	4.Přijaté dlouhodobé zálohy	099	0	0
B.II.5	5.Dlouhodobé směnky k úhradě	100	0	0
B.II.6	6.Dohadné účty pasivní	101	0	0
B.II.7	7.Ostatní dlouhodobé závazky	102	0	290

Rozvaha

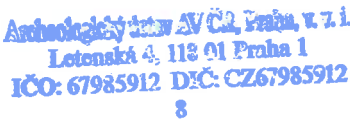
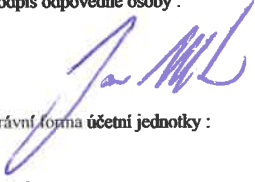

Sestaveno k 31.12.2020

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

IČO
67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka			Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název	Účt. sk.		k 01.01.2020	k 31.12.2020
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem		103	21 415	22 975
B.III.1	1.Dodavatelé		104	7 420	709
B.III.2	2.Směnky k úhradě		105	0	0
B.III.3	3.Přijaté zálohy		106	43	43
B.III.4	4.Ostatní závazky		107	59	35
B.III.5	5.Zaměstnanci		108	3 439	4 152
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům		109	51	41
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP		110	1 871	2 282
B.III.8	8.Daň z příjmů		111	0	0
B.III.9	9.Ostatní přímé daně		112	572	762
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty		113	61	328
B.III.11	11.Ostatní daně a poplatky		114	65	0
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR		115	7 036	14 492
B.III.13	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC		116	0	0
B.III.14	14.Závazky z upsaných nesplacených cen, papírů a podílů		117	0	0
B.III.15	15.závazky ke společnickým sdruženým ve společnosti		118	0	0
B.III.16	16.Závazky z pevných term. operací a opcí		119	0	0
B.III.17	17.Jiné závazky		120	70	44
B.III.18	18.Krátkodobé úvěry		121	0	0
B.III.19	19.Eskontní úvěry		122	0	0
B.III.20	20.Vydané krátkodobé dluhopisy		123	0	0
B.III.21	21.Vlastní dluhopisy		124	0	0
B.III.22	22.Dohadné účty pasivní		125	728	87
B.III.23	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci		126	0	0
B.IV	IV.Jiná pasíva celkem		127	6 611	7 723
B.IV.1	1.Výdaje příštích období		128	177	856
B.IV.2	2.Výnosy příštích období		129	6 435	6 867
	PASIVA CELKEM		130	100 520	106 397

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
	Mgr. Jan Mařík, Ph.D., ředitel	Naděžda Pulcová, vedoucí THS
	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
		
	Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :
	v. v. i.	Výzkum a vývoj v oblasti společenských a humanitních věd.
		Okamžik sestavení : 10. května 2021

Výkaz zisku a ztráty VVI

Od 01.01.2020 do 31.12.2020

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

ICO
67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka		Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název		Účt. sk.	Hlavní	Další
A	A. Náklady				
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	39 295	0	0
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	7 225	0	0
A.I.2	2. Prodané zboží	004	0	0	0
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	3 016	0	0
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	587	0	0
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	25	0	0
A.I.6	6. Ostatní služby	008	28 442	0	0
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	009	165	0	0
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	010	165	0	0
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorg. služeb	011	0	0	0
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku	012	0	0	0
A.III	III. Osobní náklady	013	86 183	0	0
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	63 935	0	0
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	19 933	0	0
A.III.12	12. Ostatní sociální pojištění	016	0	0	0
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	2 314	0	0
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady	018	2	0	0
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	99	0	0
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	99	0	0
A.V	V. Ostatní náklady	021	3 679	0	0
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	022	2	0	0
A.V.17	17. Odpisy nedobytné pohledávky	023	0	0	0
A.V.18	18. Nákladové úroky	024	0	0	0
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	55	0	0
A.V.20	20. Dary	026	0	0	0
A.V.21	21. Manka a škody	027	0	0	0
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	3 623	0	0
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	5 498	0	0
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	5 498	0	0
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek	031	0	0	0
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly	032	0	0	0
A.VI.26	26. Prodaný materiál	033	0	0	0
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	034	0	0	0
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky	035	0	0	0
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	036	0	0	0
A.VIII	VIII. Daň z příjmů	037	0	0	0
A.VIII.29	29. Daň z příjmů	038	0	0	0
	Náklady celkem	039	134 919	0	0

Výkaz zisku a ztráty VVI

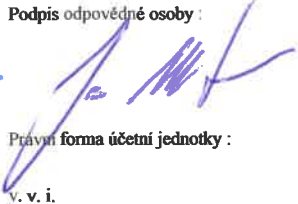
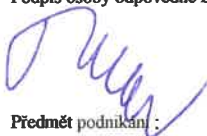
ÍČO
67985912

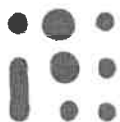
Od 01.01.2020 do 31.12.2020

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka			Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název	Účt. sk.		Hlavní	Další	Jiná
B	B. Výnosy					
B.I	I. Provozní dotace		041	102 480	0	0
B.I.1	1. Provozní dotace		042	102 480	0	0
B.II	II. Přijaté příspěvky		043	0	0	0
B.II.2	2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami		044	0	0	0
B.II.3	3. Přijaté příspěvky (dary)		045	0	0	0
B.II.4	4. Přijaté členské příspěvky		046	0	0	0
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží		047	22 891	0	0
B.IV	IV. Ostatní výnosy		048	10 300	0	0
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále		049	3	0	0
B.IV.6	6. Platby za odepsané pohledávky		050	0	0	0
B.IV.7	7. Výnosové úroky		051	19	0	0
B.IV.8	8. Kurzové zisky		052	19	0	0
B.IV.9	9. Zúčtování fondů		053	4 233	0	0
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy		054	6 025	0	0
B.V	V. Tržby z prodeje majetku		055	1	0	0
B.V.11	11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehm. a hm. majetku		056	0	0	0
B.V.12	12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		057	0	0	0
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu		058	1	0	0
B.V.14	14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku		059	0	0	0
B.V.15	15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku		060	0	0	0
	Výnosy celkem		061	135 673	0	0
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním		062	753	0	0
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění		063	753	0	0

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
	Mgr. Jan Mařík, Ph.D., ředitel	Naděžda Pulcová, vedoucí THS
	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
		
	Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :
	v. v. i.	Výzkum a vývoj v oblasti společenských a humanitních věd.
		Okamžik sestavení : 10. května 2021

Příloha k závěrce roku 2020

1)

a)

informace o účetní jednotce

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. je veřejná výzkumná instituce se sídlem na adrese Praha 1, Letenská 4/123. Má další detašovaná pracoviště na těchto adresách :

Pražský Hrad, Jiřská ul. čp. 2
Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 Kutná Hora
Praha 2 - Vyšehrad, Štulcova 4
Žatec, Fügnerova 1100
Praha 8, V Holešovičkách 41
Opava, Bezručovo náměstí 1
Kvílice 1, 273 75 pošta Třebíz
Závist, Dolní Břežany - Lhota 58
Bylany u Kutné Hory

IČ 67985912
DIČ CZ67985912

hlavní předmět činnosti

Účelem zřízení ARÚ je uskutečňovat vědecký výzkum v oblasti archeologie a souvisejících oborů, přispívat k využití jeho výsledků a zajišťovat infrastrukturu výzkumu. Předmětem hlavní činnosti je vědecký výzkum v oblasti archeologického terénního výzkumu, technické, laboratorní, restaurátorské a vědecké zpracování a interpretace získaných souborů pramenů a informací, rozvoj archeologické teorie, metod, metodiky a informatiky, koordinace záchranné archeologické činnosti, provádění záchranných archeologických výzkumů, budování centrální archeologické informační databáze a odborné archeologické knihovny. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace, provádí konzultační a poradenskou činnost a poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení. Ve spolupráci s VŠ uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci včetně organizování společného výzkumu. Pořádá vědecká setkání, konference, semináře.

hospodářská a další činnost

ARÚ hospodářskou ani další činnost nevykonává.

statutární orgány

Ředitelem a statutárním zástupcem byl od 1. června 2017 do 31. května 2022 jmenován Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Dne 14. prosince 2016 byla shromážděním vědeckých pracovníků zvolena rada ARÚ pro pětileté funkční období v tomto složení:

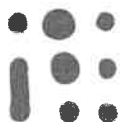
předseda rady - doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

místopředseda rady - Mgr. Petr Květina, Ph.D.

tajemník rady - Mgr. Kristina Jarošová

interní členové - Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D., PhDr. Helena Březinová, Ph.D., Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

externí členové - doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D., doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.

Kontrolním orgánem je dozorčí rada v tomto složení:

předseda - PhDr. Pavel Baran, CSc.

místopředseda - Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc.

tajemník - PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D.

členové - doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., PhDr. Jan Prostředník, Ph.D., PhDr. Pavel Titz, Ph.D.

b)

založení účetní jednotky

Pracoviště bylo zřízeno usnesením 50. zasedání prezidia Československé akademie věd ze dne 21. prosince 1982 s účinností od 1. ledna 1983 pod názvem: **Archeologický ústav ČSAV, Praha** a stalo se pracovištěm Akademie věd České republiky s účinností ke dni 31. prosince 1992.

Na základě zákona č. 341/2005 Sb. se právní forma Archeologického ústavu AV ČR, Praha, dnem 1. ledna 2007 mění ze státní příspěvkové organizace na **veřejnou výzkumnou instituci** a název ústavu je:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (ARÚ)

je právnickou osobou zřízenou na dobu neurčitou se sídlem v Praze 1, Letenská 123/4 PSČ 118 01.

Zřizovatelem ARÚ je Akademie věd České republiky - organizační složka státu - se sídlem v Praze 1, Národní 1009/3, PSČ 118 01.

Zápis do rejstříku veřejných výzkumných institucí, který vede MŠMT byl proveden k 1. 1. 2007 pod spisovou značkou 17113/2006-34/ARUP.

vkłady do vlastního jmění

Do vlastnictví ARÚ přešel dnem 1. 1. 2007 tento majetek:

majetek	název	zapsané v KN
nemovitý	Praha 1, Letenská - budovy	LV: 140
nemovitý	Kutná Hora, Hloušecká - budova	LV: 12319
nemovitý	Kvílice - budova	LV: 61
nemovitý	Hněvkovice u Humpolce -budova	LV: 209
nemovitý	Filipova Huť - budova	LV: 58
nemovitý	Lhota u Dolních Břežan	LV: 23
nemovitý	Bylany u Kutné Hory-budovy	LV: 743

c)

účetní období

Účetním obdobím je kalendářní rok. Účetnictví je vedeno v Kč.

d)

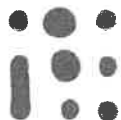
použitá účetní metody

Při vedení účetnictví vychází ARÚ ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a navazujících předpisů a dále vyhláškou č. 504/2002 Sb. v platném znění.

Hospodaření ARÚ se řídí zákonem č. 341/2005 o VVI a obecně platnými předpisy o hospodaření účetních jednotek, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

ARÚ účtuje v soustavě podvojného účetnictví, pro zpracování finančního účetnictví používá ekonomický systém IFIS společnosti BBM spol. s r.o. a pro zpracování mzdového účetnictví byl použit systém OK Base, a to dodavatelsky firmou Š-servis Praha, s.r.o.

Úschova účetních záznam se řídí směrnicí ředitele č. 2/2013 Spisový a skartační řád ARÚ.

oceňování majetku a závazků

Jednotlivé složky majetku se oceňují v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění. Majetek lze pořídit nákupem (pořizovací cena), vlastní činností (náklady na pořízení), darováním, zjištěním přebytku při inventarizaci (reprodukční pořizovací cena např. odborný posudek nebo cena obvyklá v místě a čase). Závazky jsou oceněny jmenovitou hodnotou.

Zásoby jsou při pořizování oceňovány následujícími způsoby:

pořizovací cenou
vlastními náklady

Účtování o zásobách je prováděno periodickým systémem evidence zásob tzv. způsobem A

stanovení úprav hodnot majetku

Odpisové plány dlouhodobého majetku jsou sestaveny podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a zákona č. 586/1992 o daních z příjmu jako podklad k ohodnocení odpisovaného majetku v jeho používání.

ARÚ odpisuje majetek metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Každá složka dlouhodobého majetku je samostatně ohodnocena a zaevidována na inventurní kartu a je rozhodnuto podle charakteru a intenzity předpokládaného užívání o procentní výši ročního odpisu. Výše odpisů je schvalována pro každý rok, přičemž pro rok 2020 jsou platné tyto odpisové sazby:

Kategorie 1	budovy	2%
Kategorie 2	stavby	2%
Kategorie 3	přístroje a zařízení	25 %
Kategorie 4	výpočetní technika	25 %
Kategorie 5	dopravní prostředky	15 %
Kategorie 6	software	20 %
Kategorie 7	ocenitelná práva	50 %

Od roku 2010 tvoří ARÚ opravné položky k pohledávkám v rámci činnosti, která podléhá dani z příjmu. Tvorba těchto položek se řídí zákonem 593/1992 a vnitřní směrnici č. 3/2017.

stanovení devizových kurzů

ARÚ pro přepočítání cizí měny na českou měnu používá metodu denního kurzu. Vychází z příslušného kurzu ČNB. Ke konci rozvahového dne se majetek, závazky a pohledávky v cizích měnách přepočtou kurzem ČNB k 31. 12. daného roku a vzniklé kurzové rozdíly se zaúčtují na vrub nebo ve prospěch účtů 545 (náklady) nebo 645 (výnosy), v případě hotovosti na pokladně nebo bankovních účtech se kurzový rozdíl účtuje stejným způsobem.

e)

oceňování finančního majetku

Finanční majetek ARÚ v účetnictví neeviduje.

f)

výnosy a náklady mimořádného objemu

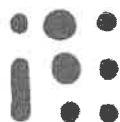
Mimořádný výnos roce 2020 nebyl žádný.

Mimořádný náklad v roce 2020 bylo vrácení části dotace grantu GAČR č. 13-24707S (Militký-358) ve výši 325 223,-Kč.

g)

společník v jiných účetních jednotkách

ARÚ není společníkem v žádné účetní jednotce.

h)

strana 4

dlouhodobý majetek - rekapitulace za rok 2020

Název	v tis. Kč			stav k 31.12.2020
	stav	přírůstky	úbytky	
	1.1.2020	rok 2020	rok 2020	
Dlouhodobý nehm. majetek	3 500,00	389,00	16,00	3 873,00
Oprávký k DNM	2 206,00	418,00	16,00	2 608,00
Dlouhodobý hmotný majetek	126 314,00	979,00	1 441,00	125 852,00
Oprávký k DHM	90 592,00	5 079,00	1 441,00	94 230,00
Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00

Pozn. Úroky nejsou součástí ocenění majetku

i)

odměny za audit a právní poradenství

V nákladech roku 2020 je evidován audit ve výši 103 797,- Kč.

j)

podíly v jiných účetních jednotkách

ARÚ nedrží podíl žádné třetí osoby.

k)

dluhy na pojistném a daních

ARÚ nedluží na pojistném ani na daních k 31. 12. 2020 žádné dlužné částky. V účetnictví jsou předepsány pouze odvody na pojistném a daních za vyčíslené mzdy za 12/2020 a dále jsou předepsány odvody DPH za 12/2020, dani silniční za rok 2020. Všechny částky byly řádně uhrazeny v lednu 2021.

l)

informace o akcích, podílech, dluhopisech, cenných papírech, práv

ARÚ nevlastní a v účetnictví neeviduje žádné akcie, dluhopisy, podíly, cenné papíry a práva.

m)

dluhy se splatností vyšší než 5 let

ARÚ nemá žádné závazky z daného účetního období, u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let.

n)

finanční nebo jiné dluhy

ARÚ finanční ani jiné dluhy nemá.

o)

informace o výsledku hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost pro účely daně z příjmu

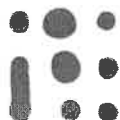
Hospodářský výsledek za rok 2020 je ziskový.
Vedlejší ani další činnost ARÚ nevykonává.

p)

osobní náklady v členění podle výkazu zisku a ztrát:

v tis. Kč

mzdy	63 934,00
pojištění	19 933,00
sociální náklady	2 314,00
ostatní sociální náklady	2,00
celkem	86 183,00

Kategorie	Fyz. počet zaměstnanců	Prům. přepočet zaměstnanců	Členové řídicích, kontr. nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo jinou listinou
0	0	0	
1	40	36,54	
2	6	4,53	
3	64	46,87	
4	18	17,55	
5	0	0	
6	0	0	
7	12	11,21	
8	0	0	
9	0	0	
Celkem	140	116,71	14

q)

odměny členům řídicích, kontrolních orgánů

V roce 2020 byly vyplaceny odměny členům statutárních a kontrolních orgánů ve výši :
224 000,-Kč

r)

účasti členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela v r. 2020 smluvní vztah

ARÚ neuzavřel v roce 2020 žádnou obchodní smlouvu nebo jiné smluvní vztahy s institucemi v souladu s tímto bodem.

s)

výše záloh, úvěrů poskytnutých členům orgánům uvedeným v bodě q)

ARÚ neeviduje v roce 2020 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedených v bodě q).

t)

způsob zjištění základu daně z příjmu

ARÚ dlouhodobě spolupracuje s daňovým poradcem Ing. Pavlem Kriegsmanem, který odborně posuzuje postup výpočtu daňového základu s uplatněním daňových slev. Při výpočtu daňového základu je postupováno v souladu se zákonem 586/1992 Sb. zákon o dani z příjmu v aktuálním znění.

u)

významné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty

Přijaté dotace v tis. Kč:

AV ČR neinvestiční dotace	74 532
GAČR	12 285
Ostatní Ministerstvo kultury	2 844
MŠMT	10 718
TACR	2 101
Neinvestiční dotace celkem	102 480
AV ČR investiční dotace	5 345

v)

přehled přijatých darů

ARÚ v roce 2020 nepřijal žádný dar.

ARÚ v roce 2020 neposkytl žádný dar.

w)

přehled veřejných sbírek

ARÚ nepořádal žádnou veřejnou sbírku.

x)

způsob vypořádání výsledku hospodaření z r. 2019

Hospodářský výsledek za rok 2019 skončil ziskem, který byl převeden do rezervního fondu.

y)

individuální produkční kvóta a jiné obdobné kvóty

ARÚ o individuálních ani žádných jiných kvótách nebo limitech neúčtuje.

2)

majetek oceňovaný podle §25 odst. 1 písm. k)

ARÚ ve svém účetnictví majetek oceňovaný podle §25 odst. 1 písm. k) (kulturní památky, sbírky, církevní stavby ...) nevede.

3)

vlastnictví lesních pozemků

ARÚ nevlastní žádný lesní pozemek.

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.
Letenská 4, 118 01 Praha 1
IČO: 67985912 DIČ: CZ67985912
8

Praha, dne 10. května 2021

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
ředitel